

Unitárius

Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.
10. szám, 2009 október
Ára: 1,50 lej

Kihez beszél a „pabbácsi”?

Október – aradi vértanúk, '56-os forradalom, reformáció napja. Szüret, elnökválasztási kampány... régiségek, újdonságok.

E lapszámunkban Csekefalva lelkesítője, Moldován Szeredai Noémi egy olyan témában nyilvánít véleményét, amely alkalmasint minden pap számára meg-megújuló probléma: mit „kezdjünk” a gyermekekkel, fiatalokkal az istentiszteleten, illetve hogyan próbáljuk vonzóvá tenni az istentiszteleti alkalmakat teljes családok s nem csupán egy-egy családtag számára.

Nyilván senki sem képzele, hogy ez a gond unitárius specifikum. Nincs a világnak olyan vallási közössége, amelynek nem kellene szembenéznie a nemzedéki különbségek és a gyorsuló módon változó világfelfogások által keltett szétfeszítő erővel. Vannak olyan közösségek, amelyek korosztályi irányultságú liturgiával orvosolnák a problémát: itt-ott halani öregek istentiszteletéről, de még gyakrabban gyermek- vagy ifjúsági istentiszteletekről. Kétségtelen, hogy a differenciálódások korát éljük. Divatos dolog bőséges kínálattal előállni (s vannak, akik olykor az egyházat összetévesztik valamely kereskedelmi céggel, amely kirakatba teszi a „választékot”). Olyanok is vannak azonban, akik úgy vélik: a liturgia – mint az Isten színe előtti nyilvános és közösségi dicsőítő-hálaadó-kérő emberi mű – az egyházi közösség szerves egészének cselekménye, nem helyes hát, hogy a gyülekezet templomosabb részét ilyenkor úgy bontsuk

le rétegeire, ahogy nyalánk gyermek a dobostortát...

Ekként talán nem is volna baj, ha Olvasóink vitacikknek fognák fel Moldován Szeredai Noémi meglátásait!

Ritka és jelentős eseményről számolunk be továbbá *Közlöny*ünk e számában: az Unitárius és Universalista Nemzetközi Tanács (ICUU) közgyűléséről és konferenciájáról. Huszonkét ország unitárius és universalista közösségeinek küldöttei találkoztak, hogy időszerű gondjaikat és örömeiket megosszák egymással, s hogy a jövőre nézve egymás támogatására és buzdítására terveket-módszereket dolgozzanak ki. Mostantól

– Gyerő Dávid EUE-előadótanácsos személyében – az ICUU vezetőségének erdélyi tagja is van; reméljük hát, hogy kicsiny Erdélyünk történetileg mégis oly jelentős unitárius egyháza még ismertebb lesz a vallási szabadelvűséget követő világban.

U. K.

A tartalomból:

3 Unitáriusok és universalisták a világ minden tájáról

6 Családbarát istentiszteletek

15 Biciklivel a Duna-deltáig

Az én eledelem az...

Felettebb kellemes dolog ilyenkor ősszel, a természet csodálatos színkavalkádjában erdön-mezőn barangolni, a kertben tenni-venni, gyűjteni, pincébe-kamrába behordani az áldást. Istenre gondolás nélkül nem is tehetné meg mindezt a hívő ember! S hogy gyönyörűsége még teljesebb legyen, hát dalba fog az emberfia. Ajkán a népköltészet gyöngyszemei, katonanóták és a zsoltárok egymást váltogatják.

Azon a szeptemberi napon a papkertből befele jövet magam is épp dudorásztam – már régecske eltemetett, egykori kedves jobbágyfalvi hívem szavajárásával szólva *dadarásztam* –: „Megjött a levél...” Az ugyan nem jött meg, de a feleségem mondta, hogy telefonon kerestek. A *Közlöny* szerkesztője kisvártatva vissza is hívott. *A lélek kenyere* – mondta a telefonvonal másik végén.

Itt, Siménfalván, különösen a főúton mentén az ősz első felében erősen küszködünk a vízhiánnyal. (Csak úgy melleleg: vizet hozni a kútba – máshol élő ember számára ez legfeljebb vicc lehet, nekünk valóság és komoly áldozat.) De hát nincs az a rossz, amiben valami jó ne lenne! Ez a jó pedig az, hogy erről jutott eszembe a samariai asszony története. Sokszor elgondoltam, milyen nagy csalódás érte Jézust és tanítványait, amikor egy hosszú fáradságos gyaloglás után, megérkezve a Jákób kútjához csak annyit tehettek, hogy sóvár arccal nézték magukat a kútvíz tükrében, de belőle inni nem tudtak, nem lévén ehhez semmi alkalmosságuk: veder vagy korsó. Aztán a feladatot – igaz, csak Jézus számára – a samariai asszony oldotta meg. A tanítványok folytatták útjukat, bementek Szikár városába eledelet szerezni, ahol természetesen vízhez is hozzájuthattak. Az akkori viszonyok szabályai szerint Jézus ugyancsak megfizette az árát annak, hogy szomját olthatta, mert bizony az asszony nem adott neki azonnal vizet. De milyen

áldott „tandíj” is volt az, mekkora örömet „fizetett” az asszonynak a Mester, amikor alkalma volt rávilágítani az áldatlan állapotra, amely annyi zsidó (és samaritanus) életét nehezítette nap mint nap, amikor tisztánlátásra nyitotta fel az asszony szemeit, hogy Istenhez a zsidók nagy templomában, a Garizim-hegyen építettben és mindenütt lehet imádkozni, csak hogy azt „lélekben és igazságban” tegye meg az ember!

Ebbéli mondandónkat az esetek többségében mi is azzal szoktuk zárni, hogy idézzük a szinte már „unitárius találmányként” számon tartott Jn 4,24-et. Ha pedig egy beszédet csatánál sikerül zárunk, akkor „kár és vétek” erőltetve folytatni, mondjuk, a szokásnak engedelmességgel. Pedig nem mindig így van! Mint ahogy a mostaniban sem. Mert a történetnek ott nincs vége, következik egy kevésbé ismert, de éppen olyan értékes rész, mint az első. Íme:

Amíg Jézus az asszonnyal beszélget, visszaérkeznek a tanítványok. Csendben leteszik az eledelet és figyelik a már csak rövid ideig tartó beszélgetést. Az asszony elsiet, hírül akarván adni nagy találkozását övéinek, rokonainak, barátainak, a város lakóinak. „Közben kérték őt a tanítványai: »Mester, egyél!« Ő pedig azt mondta nekik: »Nekem van eledelem, amit egyem, ti erről nem tudtok.« A tanítványok erre egymást kérdezték: »Valaki talán hozott neki enni?« Jézus ezt mondta nekik: »Az én eledelem az, hogy teljesítem annak akaratát, aki elküldött engem és bevégezzem az ő munkáját.«” (Jn 4,31–34)

Nem az első alkalom, hogy a tanítványok értetlenkedve állnak Jézus beszéde hallatán! Adva van a következő helyzet: az élelem elfogyott, mindahányan éhesek. Beszerzik az ennivalót, visszatérnek. A Mester helyben marad, beszélget, tanítja a samariai asszonyt. Bár feltételezik, hogy időközben valaki étellel kedveskedett neki, eledelelnek, evésnek legki-

sebb nyomát sem látják. Biztatásukra, hogy egyen, meglepő választ ad. *Nem látható* eledelelből enni és jóllakni – ez maga a képtelenség, sopánkodnak is a tanítványok.

Miért? Mi talán egyebet mondanánk? Dehogy! Mi akar ez ismét lenni, épp akkor, amikor örömmel vitték neki a hírt, hogy „íme, anyád és testvéreid odakint állnak és beszélni akarnak veled” (Mt 12,47)?! És akkor is milyen furcsán válaszolt! Talán tudatlanságunkért neheztel ránk és ugratni akar? Miért nem beszél világosan, érthetően?

De hát nem azt teszi? Mi nem világos abban, hogy „az én eledelem az, hogy teljesítem annak akaratát, aki engem elküldött”? Mi van ebben érthetetlen? Csak az nem érti, aki életében csupán *gyomra* gyöttrő éhségérzetét tapasztalta meg, és sohasem sírt fel benne az erős vágy: „de jó lenne, jónak lenni.” Igen, gyarlóságaink, csonkaságaink, hiányosságaink, bűnösségünk tudatosulása időnként hosszantartó s a testnél is kínzóbb éhségérzetet produkál a lélek mélységeiben. De amikor egy-egy „nemes tettet” hajtunk végre, s csakis akkor, megszűnik ez a kínzó-gyöttrő érzés. Amikor a jó oldalára állsz, amikor az igaz ügy szolgálatára vállalkozol, amikor érted a szót, hogy „rendületlenül”, amikor szófogadó, szülő- és felnőtt-tisztelő vagy, amikor... amikor... amikor..., mindig ilyen helyzetekben, korgó gyomorral is érzed a lelki jóllakottság megnyugtató érzését. Olyankor érhető tetten mindez, amikor szétárad benned a nyugalom érzése, mert emelt fővel mehatsz végig az utcán, mert mindenkinek szemébe mersz nézni, mert a megtehető jót mások érdekében is megtetted. Jóllaktál, mert annak akaratát cselekedted, aki elküldött téged erre a földre a szolgálat szent megbízásával. Hiszen „az az Isten akarata, hogy ti megszentelődjete...” (1Tessz 4, 3).

Gyermek vagy – érezd meg a lelki jóllakottság érzését, teljesítve szülőd kívánságát, akaratát, megszívélve

folytatás a 4. oldalon
Szén Sándor

Unitáriusok a világ minden tájáról

Szeptember elején Kolozsvárra, a püspökség folyosóira beköltözött a különböző kiejtésekkel beszélt angol nyelv, és vele együtt közel 100 unitárius, akik a világ különböző tájairól érkeztek. Mindannyian az Unitárius és Univerzalista Nemzetközi Tanács (International Council of Unitarians and Universalists, a továbbiakban: ICUU) közgyűlésére és konferenciájára érkeztek. A rendezvényt megelőző napokban az érkező vendégek áhítattal vegyes kíváncsisággal szemlélték a régi érettségi tablókat az iskola folyosóin.

A nemzetközi szervezet két évente tartott közgyűlésére a következő országokból jöttek: Anglia, Amerikai Egyesült Államok, Nigéria, Srí Lanka, Spanyolország, Kanada, Lengyelország, Ausztria, Németország, Magyar-

A torockószentgyörgyi templomban: ausztrál elmélyülés, amerikai fotózás. Márkó László felvételei

ország, Finnország, Mexikó, Japán, India, Új-Zéland, Indonézia, Dél-Afrika, Burundi, Ausztrália, Csehország és a Fülöp-szigetek.

Az 1995-ben az Amerikai Egyesült Államokban létrehozott Nemzetközi Tanács célja a világon élő unitárius és univerzalista közösségek összefogása, a köztük levő kapcsolatok kialakítása és erősítése. A Tanács tagjai között jelenleg 22 ország unitárius közössége van jelen. Az idei közgyűlésnek Kolozsvár adott otthont, ahová a küldöttek úgy érkeztek, mint az unitarizmus történelmi bölcsőjéhez.

Az egyhetes program előzeteseként augusztus 30-a és szeptember 1-je között a küldöttek zarándokútra mentek Dévára, Dávid Ferenc egyházalapító püspök emlékcéljához. Útközben megálltak Tordán, a vallásszabadság 1568-as kihirdetésének színhelyén, majd Gyulafehérváron, a katolikus székesegyházban megnézték János Zsigmond erdélyi fejedelem és édesanyja, Izabella szarkofágját. A dévai vár megtekintése után másnap Vajdahunyad várához látogatott el a csoport, majd Mészköre mentek, ahol Balázs Ferenc sírját, valamint a helyi unitárius templomot nézték meg.

A közgyűlés hivatalos megnyitóján minden résztvevő egy otthonról hozott követ helyezett a közös asztalra, kiegészítve azokkal a gondolatokkal, érzésekkel, amelyeket ugyancsak erre az alkalomra „készített elő”. A közvetlen hangulatú bemutatkozáson az ICUU elnöke, Brian Kiely kanadai lelkész, valamint Bálint Benczédi Ferenc erdélyi püspök is köszöntötte a résztvevőket.

A megnyitót követő nap után szombatig minden nap hasonlóképpen zajlott: reggeli után 9 órától áhítat, majd déli 13 óráig munkaülés. Az ebédszünetet követően a délutáni ülésszak kiscsoportokban folytatódott, majd a közbeékelte vacsora után általában kötetlen program zárta a napot. Az idegenből érkezett vendégek látszólag könnyen alkalmazkodtak, és csakhamar meglehetősen otthonosan mozogtak az épületben, nem kis meglepetést okozva időnként az iskolák személyzetének vagy a betérő vendégeknek.

Mivel az ICUU közgyűlésére csupán két évente kerül sor, így ilyenkor részletesen megvitatják közös dolgaikat. A tagok képviselőiben megjelenő küldöttek jelentéseket mutattak be egyházuk helyzetéről, problémáiról. A déli munkaiések során alaposan átbeszéltek a Tanács működésével kapcsolatos kérdéseket, elfogadták a pénzügyi beszámolót, a vezető testület tagjainak beszámolóit. Mindezek mellett külön csoportokban beszéltek a Nemzetközi Tanácsot érintő fontosabb kérdésekről, úgymint forrásteremtés, hatékonyabb szervezeti kommunikáció, és a Tanács képviselője a jövő évi Vallások Világparlamentje elnevezésű találkozón. Külön beszéltek a Nemzetközi Tanács által felkarolt női szervezet megerősítéséről, a különböző államok bennszülött lakosságának megmentési lehetőségeiről, a testvérgyülekezeti és közösségfejlesztési programokról. A kiscsoportos beszélgetések, tervezgetések után közös összegzés zárta a munkálzatokat.

A közgyűlés és konferencia emígy meglehetősen száraznak tűnhet, ám aki kellő odafigyeléssel volt jelen és vett részt a gyűléseken, szembesülhetett azzal, hogy az ICUU-t működtető vezető testület néhány tagja komoly idő- és energiaráfordítással dolgozik egy olyan ügy érdekében, amely sokunknak távoli lehet bár, de amelynek ebben a globalizált világban növekvő szerepe van. Az unitarizmus megerősödése világviszonylatban jó esélyt mutat, ám e téren nemcsak az egyes tagállamok felekezetei, hanem a hasonló nemzetközi együttműködések is sokat jelenthetnek.

A közgyűlés munkálatait csütörtök este hangulatos vacsora egészítette ki Torockószentgyörgyön, ahol a csoport a helyi unitárius templomot is megtekintette. A bográcsgulyás mellé erdélyi népzene társult kísézőnek, és láthatóan mindenki jól érezte magát. E kellemes hangulatú estén sikerült több vendéggel is közvetlenül szóba állni. Volt köztük úgynevezett világi pap, aki saját indít-

folytatás a 4. oldalon

Sándor Krisztina

Unitáriusok...

folytatás a 3. oldalról

tatásból és önképzés során vált egy vallási közösség vezetőjévé, és volt olyan is, aki miután lejárt polgármesteri megbízatása, önkéntes pap lett. Erdélyi viszonylatban mindez meglehetősen furcsán hangzik, aki viszont kisebb-nagyobb rálátást nyert az igencsak szabadelvű unitárius-univerzalisták világába, az nem lepődik meg.

Az ICUU egyik régi vezetőségi tagja Pearl Greene Marbianang indiai unitárius lelkész, aki harmadik alkalommal jött Erdélybe. Az indiai unitáriusok kb. 10 000-en vannak, egyházuk megalakulása pedig a 19. század második felére tehető. Ebben az időszakban is komoly támogatást kaptak az amerikai unitáriusoktól. 1999 óta államilag elismert felekezétként tartják számon az indiai unitarizmust, szeptember 18-át, az unitáriusok ünnepnapját pedig nemrég hivatalos szabadnappá nyilvánították. Pearl Erdélyt „az unitarizmus Mekkájának” tartja. Az indiai unitarizmus több ponton is hasonlít az erdélyire. Megalakulását követően az egyházalapítót ugyancsak eretneknek kiáltották ki. A felekezeti hovatartozás családi örökség, akárcsak nálunkfelé, új tagokat ezért nehéz bevonni. Az egyházi intézményt egy elnök vezeti, akit egy 16 tagú lelkészi bizottság segít. Indiában ők nem ünneplik húsvétot és karácsonyt – mondta.

Aryanto Nugroho Indonéziából érkezett a közgyűlésre, ahol 1994-től négy gyülekezetben 400 unitárius tartanak számon. A Hetednap Adventista Egyházat Indonéziában Aryanto felmenői alapították, majd hitelvi okokból egy idő után kiutasították őket, és így megalapították az unitárius egyházat. Indonéziában nem könnyű eljárás bejegyezni egy új felekezetet, mivel három más egyház ajánlása szükséges. 2000-ben, a politikai változás nyomán hivatalosan is bejegyezték őket. Az amerikai unitáriusokkal 2001-ben vették fel a kapcsolatot, egy év múlva pedig a nemzetközi mozgalomba is be-

Peter Morales, az amerikai unitáriusok új elnöke: elmélyült rácsodálkozás

kapcsolódtak. Bár egyházuk nevében nem szerepel az unitárius kifejezés (Isten Fiainak Világegyháza), ők keresztény unitáriusoknak vallják magukat, akik hisznek Istenben, követik a tízparancsolatot és használják a Bibliát. Aryanto második alkalommal érkezett Erdélybe, s kiemelte, hogy neki erőt és bátorságot ad az ittlét, amely által megerősödhet unitárius hitében.

A Fülöp-szigeteken harminc gyülekezetben 3000 unitárius él, és 34 lelkész áll a szolgálatukban – sorolja Nihal Attanayake lelkész. Ő maga 2000-től unitárius, korábban anglikán lelkész volt. A 34 lelkész közül hatnak van teológiai képzettsége, a többiek ún. világi lelkészekként dolgoznak. Egy intenzív képzés nyomán az idén tizenkét középkorú és fiatal felnőtt kérte, hogy felavassák őket is lelkésznek. Évente tartanak hasonló avatásokat évi közgyűléseiken. Nihal szerint az ő unitáriusságuk a keresztényi háttér és az univerzalista szemlélet ötvözése, amely mindenféle típusú és irányultságú emberek

Az én eledelem az...

folytatás a 2. oldalról

tanácsát, aki elküldött téged az emberré válás útján.

A magyar nemzet fia és leánya vagy – a küldetést tőle is megkaptad, igényeit ő is megfogalmazza feléd. Légy hát hű hozzá, beszélj szépen ezt a gazdag nyelvet, ápolj és védelmezd kultúrájának kincstárát, szeresd hagyományait, dalait, táncait, viseletét, add hozzá igaz magadat világához, hogy általad is több legyen!

Unitárius vagy, anyaszentegyházad számít rád, hűséged, hitvalló életed, diplomosságod, munkád, áldozatod nélkül nem tudna létezni, végezd el hát az ő munkájának rád eső részét!

Isten, a gondviselő jó Atya gyermeke vagy, emlékezz gyakrabban arra, hogy nemcsak Jézust és tanítványait, nemcsak az apostolokat, hanem minden embert – köztük téged is – elküldött szántóföldjére, szőlőjébe, hogy az evangélista munkáját végezd, „szolgálatodat teljesen betöltsd.” (2Tim 4,5) Teljesítsd még a konfirmációkor vállalt feladataidat, nem másért, csak azért, „hogy együtt örüljön a vető és arató”. Mert abban igaza van a közmondásnak, hogy „más a vető és más az arató.” (Jn 4,36b–37)

Október van..., jó lehetőség annak felismerésére, meglátására, hogy ez régen is így volt igaz. Október 6-a, október 23-a vagy október 31-e – olyan évfordulók, amikor arról em-

lékezünk, hogy voltak időszakok, amikor „együtt örülhetett a vető és az arató.” (Jn 4,36b) Mert október 6-a nemcsak gyászos kegyelet kifejezéséről, hanem március 15-ről is beszél, amikor Petőfiék együtt örvendeztek az istenadta néppel. Október 23-a arról a boldog két hétről, amikor a forradalomban a szabadság és a nemzeti öntudat eszméinek magvetői együtt ünnepeltek a pesti sráccokkal. Október 31-e pedig arról tanúskodik, miként örvendett Wittenberg népe Martin Lutherrel együtt, amikor kilencvenöt tételét közzétette. A sort pedig folytatni lehetne éppen – ugyanebben a kontextusban – november 15-ével, a mi Dávid Ferencünkkel. De ezzel egy másik, csak ennek a témának szentelt írás kell hogy foglalkozzék.

felé nyitott. Egyházukat nem tartják kereszténynek, de egyénileg ki-ki eldöntheti, hogy annak tartja-e magát vagy sem. Bevallotta, hogy a fiatalok sajnos náluk felé is kevésbé érdeklődnek a vallás iránt. A lakosság többsége római katolikus – az egykori gyarmatosítás eredményeként –, illetve muzulmán. Erdélyben lelkesítő vallásnak látja az unitarizmust, és csodálatát fejezte ki mély gyökereink iránt.

Az ICUU munkálatainak talán legkülönlegesebb résztvevője egy Burundiból érkezett unitárius fiatalember volt, akinek szerencséje volt, hogy kapott vízumot az országba való beutazáshoz (nigériai társának ez nem sikerült). Ndagijimana Fulgence domonkos papnak készült, és egy hitelvi válságon túljutva 2002-ben átállt unitáriusnak. Burundiban jelenleg 50 fős unitárius csoport él, akiket Ndagijimana világi papként vezet. Az uralkodó vallás itt is a római katolikus, és az unitáriust egyelőre különös vallásnak tekintik, nehéz népszerűsíteni. Isteniszteleteik a protestáns szerkezetet követik, a Bibliából vagy máshonnan idéznek, és protestáns keresztény felekezetként határozzák meg magukat. Még a folyamat elején tartanak – véli Ndagijimana –, a körzetben már elfogadták őket, és az állami elismeréssel sem lesznek gondok – állítja. Az ICUU munkájába 2005-től kapcsolódott be, mert hiszi, hogy ez a szervezet katalizátor lehet a világ unitarizmusa számára. Elmesélte, hogy Burundi gyarmatosított országgént sok sajátos kulturális elemet elvesztett az évtizedek során, és mára ott is a nyugati kultúra és életforma vált követendővé. A 15 éves háború

leginkább az amerikai unitárius-univerzalistákéhoz hasonlít. Kanadában összesen mintegy 5000 unitárius él, és főként a nagyobb városokban szerveződtek gyülekezetekbe. Egyéni döntés dolga itt is, hogy valaki kereszténynek vallja-e magát vagy sem, a gyülekezet erről nem hozott közös döntést, mert igen eltérőek a vélemények. David külön beszélt Quebec tartományról, ahol a katolikus egyház igen erős hatalommal rendelkezett a francia nyelvet beszélő többség felett. Emiatt az unitárius vallással szemben a mai napig érződik a tartózkodás.

Davidék először jártak Erdélyben. Megjegyezte, hogy ha valaki semmit sem tud Erdély történelméről, akkor is látszik, hogy milyen drámai történések zajlottak itt le az elmúlt évtizedekben. Erdély az 1960-as évek Olaszországot juttatta eszébe. Elnézte a hatalmas gótikus templomokat, amelyek ma is hirdetik, hogy valamikor jobb élet volt itt. Bár fejlettebb a vidék, mint amire felkészítették az utazás előtt, azért a gazdasági fejlődés terén van mit tenni – mondta. A beszélgetés végén viccesen megjegyezte, hogy utcai barangolásai, az autóbuzos kirándulások közben rájött, hogy jelenleg Romániában három típusú vállalkozás népszerű: a maroktelefonos szolgáltatók, az esküvői szalonok és az ajtó- és ablakkeret-kereskedések.

Jill McAllister az ICUU vezető tanácsának tagja és a Tanács ügyvezetője. Ha valakiről, akkor róla egyértelműen sugárzik, hogy hisz abban, amit a nemzetközi unitárius szervezet elérhet. 1995-ben alapító tagként csatlakozott az ICUU létrejöttéhez. Szerinte ennek a legfontosabb célja, hogy segítse a világ különböző pontján élő unitáriusokat, kapcsolatot teremtsen közöttük, és kölcsönösen gazdagodjanak egymás által.

Számomra felfedezés-értékű volt, hogy a világ különböző pontjain úgy jött létre az unitarizmus, hogy közben nem tudott a máshol már létező hasonló vallásról. Jill szerint sokan ma ismerték fel az unitarizmust, bár szinte minden kultúrában, közösségben létezett már korábban is valamilyen formában. Az Amerikai Egyesült Államokban az utóbbi években az unitáriusok létszáma csökkent a népesség arányához viszonyítva. Az elmúlt ötven évben sokat változott az egyházhoz való viszony. Szerinte erősíteni kell a missziót, nyitottnak kell lenni és nagy kihívás a nemzedékek közti különbségek kezelése is.

Jill az erdélyi unitáriusokkal immár több éve tartja a kapcsolatot, sok ismerőst és barátot szerzett itt. Bár vannak eltérő meglátásaink, de a közös vallás és a kölcsönös segítségnyújtás sokat jelentett számára az elmúlt években. Amerikainak lenni külön álláspont – vallja, de a lényeg az, hogy felismerjük: az igazság leírására nemcsak egy lehetőség van, ezért el kell fogadni a különböző típusú unitarizmusokat, figyelembe véve a különbségeket is.

Mexikóból is volt vendége Kolozsvárnak a közgyűlés alkalmával. Francisco Javier Lagunes Gaitan 2004 óta unitárius, és az unitárius közösség világi vezetőjeként tevékenykedik. Az amerikai unitáriusok által ismerkedett meg e vallással. Buenos Airesben minden második szombaton találkoznak az unitáriusok, és egy elektronikus levelezőlista segít a kapcsolattartásban. Francisco

Műélvezet a püspöki házban:
Thorma-képek alatt Brahms és Kodály

alatt sokan elhagyták Burundit, amely jelenleg is a Föld egyik legszegényebb országa.

Egy amerikai házaspár huszonöt éve aktív unitáriusként vesz részt a különböző gyülekezetek életében. Diane és David Rollert New Jersey-ben, majd Concordeban éltek, ahol a feleség a vasárnapi iskola vezetésében segédkezett, az itt szerzett tapasztalatok és baráti biztatás hatására pedig unitárius lelkész lett. Nemrég Kanadába, Montrealba költöztek, ahol a legrégebbi, jelenleg 250 lelkes unitárius gyülekezetben szolgálnak. Minden vasárnap istentiszteletet tartanak, amelynek szertartási rendje

folytatás a 6. oldalon

Unitáriusok...

folytatás az 5. oldalról

külön értékelte az erdélyi unitáriusok kiépített intézményrendszerét, amely „alternatívát keres arra, hogy napirenden legyen” – fogalmazott. Mexikóban egyelőre kevesen vannak unitáriusok, a katolikus többség nehezen fogadja el őket, első hallásra sokan szektának minősítik.

A sokféle beszélgetés részleteiből kiderült, mennyi-féle típusú unitarizmus jött létre és létezik a világban. Képviselőik leggyakrabban saját útkeresésük nyomán jutottak el e valláshoz, és ez a tudatos hozzáállás mindenik megszólalóra jellemző. A sokféle formájú és tartalmú unitarizmus az ICUU keretében egymáshoz is csiszolódik, miközben egyben sajátos jegyeit is körvonalazza. Az erdélyi unitarizmus képviselőinek egyik feladata az volt, hogy tudatosítsák a többiekben: az unitárius vallás a kereszténység része, az istenhit és Jézus követése pedig lényegi elemek e hitrendszerben.

A közgyűlés az unitarizmust jellemző tolerancia és szabadság elvei alapján határozatban ítélte el a szeptember elsejétől életbe lépett szlovák nyelvtörvényt, és támogatásáról biztosította a felvidéki magyar közösséget. Emellett a Tanács felkérte tagságát, hogy külön-külön értesítsék saját államaik kormányzatát és közvéleményét a Szlovákiában kialakult kedvezőtlen helyzetről. Ugyanakkor értetlenül vettek tudomást arról, hogy a tordai múzeumban található Körösfői Kriesch Aladár festette *A vallásszabadság kihirdetése az 1568. évi tordai országgyűlésen* című festményt nem lehet megtekinteni. A múzeum tulajdonában levő kép tíz éve nem látható, úgynevezett restaurálási okokból. Az ICUU közgyűlése elfogadhatatlannak tartja, hogy Romániában egy közkincsnek számító műalkotást elrejtjenek ahelyett, hogy értékelnék és népszerűsíték. Határozatukban arra kér-

Az erdélyi természet és a skót népviselet egybesimulása a Szekelykő alatt

ték Torda város önkormányzatát, valamint a Kolozs Megyei Önkormányzatot, hogy azonnali hatállyal újra állítsák ki a festményt.

Az ICUU munkálatai felfedték: sok a teendő az elkövetkező időszakokra is, a cselekvési tervek kivitelezésében pedig mindegyik tagcsoportra számítanak. A közgyűlés keretében tisztújításra is sor került. Ennek eredményeként az elkövetkező két évben az Unitárius és Universalista Nemzetközi Tanács vezető testülete a következő összetételben működik: Brian Kiely (Kanada) elnök, Pauline Rooney (Ausztrália) alelnök, Győrő Dávid (Erdély) titkár, David Shaw (Anglia) pénztáros, vezetőtanácsi tagok: Celia Midgley (Anglia), Nihal Attanayake (Fülöp-szigetek) és Femi Matimoju (Nigéria).

Az egyhetes közvetlen hangulatú rendezvény szombat este fogadással zárult a püspöki házban.

Családbarát istentiszteletek

Önálló lelkészi szolgálatom egyik első döbbenete volt, amikor azt tapasztaltam, hogy a templomi ünnepségen részt vevő gyermekek közül néhánynak nincs senkije sem a templomban, sem édesanya, sem édesapa, még nagyszülők sem. Magyarázatot próbálván találni a számomra megdöbbentő dologra, arra gondoltam: biztos elfoglaltak, és a Dávid Ferenc-ünnepélyre, amelyet tartottunk – a gyermekek részvételével úgy mond „kis ünnepélyre” –, nem volt idejük eljönni. Szenteste, a karácsonyi ünnepség alkalmával viszont a dolog megismétlődött. Akkor is volt szülő és azóta is akad, aki nem ér el az ünnepélyre. Azóta is úgy érzem, nem lehet mentséget találni arra, amikor egy szülő sem jön el a gyerekekkel együtt örvendeni és ünnepelni. Ott akkor nagyon nagy baj van.

Lelkészekkel, tanárokkal beszélve kiderült, hogy megdöbbenésem és a leírt eset nem egyedi, sok közösségekben és iskolai rendezvényen is előfordul, hogy a gyermek egyedül érkezik a rendezvényre, amelyen szerepel, látja, hogy társainak többségét elkísérik, és örvendenek nekik, majd együtt hazamennek, míg aki egyedül érkezett, az egyedül is megy haza.

A másik szomorú jelenség: a templomi istentiszteletekről szinte teljesen hiányoznak a gyermekek. Nem új probléma ez, a magam gyermekkoromban is kevés társam járt – akkor a kommunista országolás volt a távolmaradás oka. Ma az okok sokfélék, és kifogásokat persze

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Istennek országa” (Lk 18,16)

mindig elő lehet rángatni. Engem viszont most nem a kifogások érdekelnek – nem is sorolom fel őket –, a helyzetet szeretném körüljárni néhány gondolatot és járható utat megfogalmazva.

Sápítózás vagy módszer-keresés?

Az első dolog, amit lelkész és templomba járó ember tesz, hogy sajnálkozik ezen a valóságon, azon tudniillik, hogy templomainkból hiányoznak a gyermekek és fiatalok, felelevenítve a régi időket, az 50–60 évvel ezelőttil, amikor mindenki eljárt az istentiszteletre, s a szülők elküldték vagy elvitték gyermekeiket. Második lépésként lehet szidni a jelenlegi állapotokat, a fiatalabb nemzedéket, amelynek tagjai nem „tanulták meg” a templomba járást, akik nem adják tovább a családi hagyományokat, akik mindent megengednek gyermekeiknek és nem elég szigorúak hozzájuk.

A sajnálkozás és a távolmaradók ócsárlása részben kényelmes, mert ennek mentén megállapítható, hogy nincs mit tenni, a helyzetet el kell fogadni úgy, ahogy van, meg kell érteni, hogy változtak az idők, mások az igények, a televízió, az internet átalakítja az életet, nincs már idő sok mindenre stb.

A másik lehetőség a próbálkozás. Tenni valamit, próbálkozni, elérni a gyermekeket, bevonni a családokat, az egyházi és istentiszteleti életbe. Ezt teszik lelkészek és lelkészfeleségek és -férjek, kántorok és világiak Erdélyszerte sok unitárius gyülekezetben. Ezekről a próbálkozásokról, sikerekről és kudarcokról túl keveset tudunk. Egy-egy sikerült ünnepi istentiszteletről, gyermekműsorról, nyári táborról híradás formájában értesülünk ugyan, de ez csak parányi része a munkának.

Azért választottam a *Családbarát istentiszteletek* címet, mert mindig is kifejezetten foglalkoztatott, hogy olyan alkalmakat kellene teremteni, amikor együtt van a család a templomban vagy egyházi eseményen.

Egyházi életünk legkiemelkedőbb mozzanata a minden vasárnapi istentisztelet, amelyen prédikáció formájában jut el az üzenet a hívekhez. Ez a prédikáció – műfajából adódóan – felnőtt hallgatósághoz intézett beszéd. Ha ez így van (márpedig így van!), akkor a gyermekek számára nem olyan vonzó és érdekes.

Akarnak-e a hívek családjukkal együtt templomba menni?

Fontos-e nekik, hogy együtt töltsenek imádsággal és prédikációhallgatással egy órát?

Ha igen, ha a család legalább egyik felnőtt tagjának fontos, akkor sem könnyű kivitelezni. Ha van a családban kisebb gyermek vagy gyermekek, akkor a *csendben ülés* a legnagyobb buktató. Ha a gyermek nagyobb, akkor a *lázadás* lehet keréktörője a jó szándéknak és beteljesítésének. De ha van elég nagy akarat és készség ahhoz, hogy egy család elkészüljön és elinduljon, vajon milyen lehetőségeket kínál az unitárius istentiszteleti alkalom?

A magam szolgálatát elemezve arra a következtetésre jutottam, hogy az év legnagyobb látogatottságú és családok részvétele szempontjából a legfontosabb alkalom a karácsony-szentesti ünnepi istentisztelet. Ennek az istentiszteletnek a látogatottsága jelentősen nőtt évről évre. A felvetődő kérdés: mi az, amiben ez az alkalom különbözik a többi ünnepi istentisztelettől, ahol a gyermekek aktívan vesznek részt? Az üzenet egyaránt szól gyer-

mekhez és felnőtthöz, magányoshoz és családoshoz egy *rendhagyó* istentisztelet keretében, minőségi zenével. A gyermekek az est főszereplői közé tartoznak, de odafigyelünk az özvegyekre, rászorulókra, magányosokra is. A szűkebb vagy nagyobb család együtt ünnepel. A család minden jelenlevő tagját megérinti az üzenet.

Kitekintettem tágabb unitárius és nem unitárius környezetünkre, hogy lássam: mások hogyan csinálják. Amerikai unitárius-univerzalista gyülekezetekben az egységes gyakorlat az, hogy a család együtt megy a templomba vasárnap reggel. A templomba érkezve a gyermekek általában egy rövid ideig részesei az istentisztelet elejének, s aztán kimennek vallásosok és segítők kíséretében, hogy életkoruknak megfelelően, csoportokra oszolva előzetes tananyag szerint vallásoktatásban vegyenek részt.

Magyarországi protestáns gyülekezetek nagy részében hasonló a gyakorlat. Az istentisztelettel párhuzamosan gyermek-istentiszteleten vagy vallásoktatáson vesznek részt a gyermekek. Ezeket a foglalkozásokat a gyülekezet tagjai, presbíterek, világiak, szülők vezetik. Több gyü-

„A gyermek pedig növekedett és erősödött, megtelt bölcsességgel, és az Istennek kegyelme volt rajta.” (Lk 2,40)

lekezetben minden hónapban gyermek-istentiszteletet vagy családi istentiszteletet tartanak, amelyen az istentisztelet liturgiájában és a prédikáció mondanivalójában konkrétan a jelzett csoporthoz fordulnak. Mindkét külföldi példa és a néhány meglévő hazai is elkötelezett világi oktatókat, tanítókat feltételez, hiszen a lelkész egyedül, azonos időben nem tud mindent elvégezni. E felsorolt példák irányadóak lehetnek számunkra, akik küszködünk, hogy megtaláljuk a módot a gyermekek, fiatalok, családok istentiszteleti bevonására – de emellett számos gyakorlati kérdést is felvetnek. Kik foglalkoznak a gyermekekkel az istentisztelettel párhuzamosan, elfogadja-e a közösség, hogy külön van vasárnapi iskola világi személy vezetésével, milyen tanterv szerint, s a lelkész mikor is találkozik velük, és tart-e vallásórát külön?

Amikor együtt a család a templomban, annak megvan a maga ünnepélyessége és bensőségessége. Úrvacsoraosztáskor tapasztaltam sokszor az imádság meghittségét, amikor édesapa és fia, nagymama, édesanya és lánya együtt vannak és imádkoznak az úrasztala mellett vagy a padok között állva. Hiterősítő és szeretetközösséget szülő pillanatok! Amikor megáll az idő, a lélek belép a szent helyre, ahonnan szeretet és béke árad; megerősödik és feltöltődik az isteni jelenléttel.

Úgy érzem, mindannyiunknak – lelkészeknek és világi hívő embereknek – nemcsak nyitott szívvel és ajtóval kell *várnunk* istentiszteleteinkre az unitáriusokat, de meg kell találnunk a *cselekvés* módozatait és formáit, újra és újra meg kell újulnunk, tanulnunk kell, ahonnan érdemes. Legyünk rugalmasak, hogy istentiszteleteinken több ember találja meg azt, amit keres.

Moldován Szeredai Noémi

Kétszáz éves a bágyoni unitárius templom

Szeptember 5-én a bágyoni unitárius templom 200 éves évfordulójával egybekötött falutalálkozót tartottunk. Ez alkalomra hazahívtuk a Bágyonból elszármazottakat és mindazokat, akiknek a falu és a templom életük meghatározó részévé vált, így mindazokat az unitárius lelkészeket is, akik az évtizedek alatt a Bágyoni Unitárius Egyházközségben szolgáltak.

Az ünnepi rendezvénysorozat istentisztelettel kezdődött, a szószéki szolgálatot jómagam végeztem. A szolgálat után a közelből és távolból megjelenteket üdvözöltem, illetve név szerint mindazokat, akik különböző egyházi és világi intézményeket képviselve jelentek meg a rendezvényen, így egyházi részről: dr. Máthé Dénest, az Erdélyi Unitárius Egyház Főgondnokát; dr. Rezi Elek, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet rektorát, volt bágyoni lelkészt; Rüszt Fogarasi Tibort, a Kolozs-tordai Egyházkör esperesét; Benedek Sándor nyugalmazott esperest, volt bágyoni lelkészt; Papp Gy. László debreceni, volt bágyoni lelkészt; Székely Miklós kövendi, volt bágyoni lelkészt; Bodea Liviu bágyoni ortodox papot és

az észak-amerikai testvérgyülekezet képviselőjét. Világi részről Máthé András képviselőt, László Attila Kolozs megyei RMDSZ-elnököt, Vákár Istvánt és Szedilek Lenkét, a Kolozs Megyei Tanács tagjait, Várfalva község megjelent tanácsosait, Nagy Attilánét, a Nógrád megyei Kis-

bágyon település polgármesterét, illetve Bágyoni Szabó István költőt, Bágyon szülöttjét üdvözöltem.

Ezek után könyvbemutatóra került sor: Papp Gy. László bemutatta a *Bágyoni hangos fájdalom* című munkáját, amelyben az egyházközség történetét írja le. Ezt követően a Bágyonból elszármazott Koncz Kriszta J. S. Bach és Bartók Béla műveit játszotta orgonán. Dávid Tünde, Balogh Tímea, Németh Tünde és Csép Hilda szavalatai után Moscu Katalin és Makkay Dorottya műépítészek képes előadása következett a templom értékeiről és azok megőrzésének fontosságáról.

Egy nevezetes egykorvolt bágyoni lelkész, Kozma Mihály levelét olvastam fel ezután. A levelet 1809 decemberében küldte Lázár István korabeli püspöknek, részletesen leírja benne a templom építésének körülményeit.

Bágyoni Szabó István *Bágyontól Budapestig* címmel önéletrajzi előadást tartott, amelyben arról beszélt: mit jelentettek számára – élete és írói pályafutása nyomvonalán – a bágyoni gyökerek.

Majd az üdvözlő beszédek következtek: előbb dr. Máthé Dénes szólt az ünneplőkhöz, utána dr. Rezi Elek és Rüszt Fogarasi Tibor, a Bágyonban szolgált lelkészek nevében Benedek Sándor; Bodea Liviu, László Attila, Máthé András, Nagy Attiláné és Garry Knudsen, az amerikai testvér-egyházközség küldötte, aki egyben átadta az erre az alkalomra készült emléklapokat.

Koncz Tünde a Bágyonból elszármazottak nevében olvasta fel üdvözlését, illetve ifj. Kiss Dezső, az egyházközség gondnoka üdvözölte a megjelenteket és a lelkészi családot a tízéves bágyoni szolgálat alkalmából.

A templomi emlékünnepele a nemzeti imával zárult. Négy száz ember szívében csendült meg az összetartozás és reménység harangszava. Ezt követően közébre került sor, amelyen több mint kétszázan vettek részt.

A rendezvények délután a faluház udvarán folytatódtak, ahol a már reggel felállított ugrálóvár fogadta a gyerekeket, de nem utolsósorban arcfestőink is, akik a gyerekeket hangulat és ötlet szerint festették ki.

A szabadtéri színpadon a *Halkszavú nő* című rövid jelenetet adták elő a helyi fiatalok, majd a Magyarlapádi Néptánc és Népzene Együttes lépett fel.

Jópáran voltak, akik nem sajnálták az anyagi áldozatot és a fizikai melléállást, hogy ünnepélyünk sikeres, emlékezetes felemelő legyen. Isten fizesse nekik sokszorosan!

Fekete Béla

Templomjavítás és falutalálkozó Homoródalmáson

A templom minden egyházközség életének központjában áll. Őseink egykor mérhetetlen – és mai szemszögből nézve szinte elképzelhetetlen – terheket és felelősséget vállaltak azokért a templomokért, amelyekre mi ma Erdély-szerre büszkék lehetünk. Egyik ilyen épületünk a Homoródalmási Unitárius Egyházközség temploma, amelynek unitárius viszonylatban a legmagasabb a tor-

nya. A keblitanács már évekkel ezelőtt határozatba foglalta a templom külső javításának szükségességét.

Az épület külső éjszakai megvilágítására az elmúlt években került sor, az önkormányzat segítségével. A hitek pár éve fejcsóválva és növekvő tettvágygal figyelték a kívülről egyre szürkülő templomtornyot. Lassan elérkezett az idő a tényleges külső felújításra.

Nyár elején az egyházközség előljárósága gyűjtést hirdetett. A templom felújításának költségeit a hívek adományaiból, a helyi önkormányzat és a közbirtokosság, valamint az egyházközség hozzájárulása révén fedezték. A tornyot megjavították, a cserepezést részlegesen kijavították és a teljes külső falfelületet újrameszelték.

A munkálatokat éppen a már hagyományossá vált szeptember eleji falunapok és barlangfesztivál előtt fejezték be, így lehetőség volt bőségesen megünnepelni a felújítást. A szombaton tartott hálaadó istentiszteleten Bálint Benczédi Ferenc püspök köszöntötte az almásiakat, kiemelve, hogy akárcsak elődeink, nekünk is kötelességünk és felelősségünk templomainkat rendben tartani, közösségi életünket ezáltal is erősíteni.

A falunapokra érkezett vendégek, köztük a magyarországi testvértelepülések küldöttsége (Tokod, Géberjén, Körösszakál) az istentisztelet után ünnepi ebéden vettek részt, a program délután ősmagyar történelmi előadással, este pedig a hagyományos szüreti bállal folytatódott. Vasárnap a kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt a barlanghoz való tömeges hátravonulás, ám a művelődési otthon kertjében sor került a tervezett kulturális és szórakoztató programrészekre.

Az almási közösség összefogásának szép példája ez a templomjavítás. A munkálatok azonban ezzel nem értek véget, hiszen az egyházközség a templombelső felújítását is tervbe vette. Isten segítse a közérdekű tervek megvalósulását!

Sándor Krisztina

„Halmozódó” múlt Nyárádszentlászlón

A nyárádszentlászlói unitárius templom méltán tarthat számot régészek, építészek, (egyház- és művészet)történészek – s persze nem utolsósorban kíváncsi látogatók – érdeklődésére. Ha azt mondanók rá: a mai unitárius templom történelmi emlékhely, talán nem is túloznánk. A Soós Zoltán marosvásárhelyi múzeumigazgató által koordinált, régészekből, történészekből álló kutatócsoport, illetve restaurátorok munkája nyomán viszont mostanában is újabb és újabb érdekességek kerülnek elő a földből és a különböző korú vakolatok alól. A templom külsején már elvégeztek néhány jelentősebb feltárást és állagmegőrző munkát, így például ma már egy későgótikus szoborfülke is jól látható.

Az idei késő-nyár újabb meglepetésekkel szolgált. A templom szentélyében a régészek falfestményekre, egy boltíves kijárat keretére és egy közeli kápolna alapjainak töredékeire – ezen belül is egy, a templomnál régebbi, 12. századi presbitérium nyomaira – találtak, a templomhajó alatt pedig sírok maradványaira. A feltáráson dolgozó Györffy Zsolt ez utóbbiakban egy későbarokk kriptát azonosított, amelyben egy Zsigmond-kori

pénzérmét, a sírokban ruhadíszeket és egy boglár darabját lelték meg.

Soós Zoltán szerint a nyárádszentlászlói templomegyüttes – a most feltáruló régi kápolna, az újabb templom és a szentély mellett külön álló torony – sokkal inkább utal a ferences vagy domonkos építészeti hagyományvonalra, mint a falusi templomépítés szokásos formáira, de nem zárható ki, hogy eredetileg uradalmi alapítású templom volt.

Az újabb feltárások nyomán az látszik igazolódni, hogy a késő Árpád-kori templom presbitériuma egy korábbi, 12–13. századi, román stílusban épített kultuszhely maradványaira épült – amint ez oly gyakran megtörtént a középkor során –, a hajó pedig egy régebbi temető fölött emelkedik.

A feltárási-konzerválási munkálatok igen költségesek, a jobbára kiöregedett egyházközség így természetesen csak nagyarányú minisztériumi vagy alapítványi támogatásban reménykedhet, ha újabb részleteket szeretne megtudni települése és temploma múltjából. Most viszont mindenki nagyon lelkes, hiszen a frissen feltárt épületelemek kívül-belül jól láthatóak. A templomot

egykor körülvevő védőfal maradványainak felkutatása még „a jövő zenéje”. Egyebek mellett Orbán Balázs korszakos jelentőségű munkájából tudjuk, hogy a 19. században még jól látszottak e fal részletei. 2010-re tehát maradt még munka bőven, csak a pénzalapok felkutatása van hátra. Ez pedig olykor nehezebb, mint a középkori romok kiásása.

J. T.

Hálát adunk ősszel

Istennek legyen hála, idén nyáron Marosszentgyörgyön és Nagyernyében is örömszertartásokra került sor.

Június 28-án Kálmán Albert és Kálmán Anna szülők kislánya, Kálmán Irma keblitanácsosunk második unokája, Kálmán Nóra Henrietta keresztelése ünnepivé változtatta vasárnapi istentiszteletünket.

Július 18-án Pavelka Attila és Gyöngyi szülők második kisfia, Balázs ünnepélyes „templomi bemutatása” során áldásos alkalom volt így imádkozni: „Teremtő és gondviselő Istenünk! Áldd meg e pillanatot és légy velünk,

folytatás a 10. oldalon

Pálffy Tamás Szabolcs

Hálát adunk ősszel

folytatás a 9. oldalról

midőn e kisgyermeket felvesszük egyházunk tagjai közé.” Balázs keresztszülei és nagymamája Sepsiszentgyörgyről érkeztek templomunkba. A szertartás végén Tar Imre kántorunk kezdeményezésére József Attila *Altató* című megzenésített verse refrénjét énekeltük: „Aludj el szépen, kis Balázs.” Számunkra is öröm, hogy az immár négytagúra bővült Pavelka

család lelki otthonra talált templomunkban és Új Tavasz kórusunk tevékeny tagjai.

Aznap délelőtt Nagyernyében Pálffy Anna-Mária házasságkötés-megáldási szolgálatot végzett: Pap Gabriella (volt konfirmandus tanítványom) és Takács Zsolt ifjú pár esküvőjén így hangzott az áldáskérés: „Istennek áldása legyen e házasságkötésen. Legyetek jó egészségben, egyetértésben és békeességben éljete. A szeretet és békeesség Istene legyen veletek.”

Augusztus 22-án ismét örömszer-tartásnak örvendhettünk, amelyet már hónapokkal azelőtt nagy örömmel jeleztek a szülők, Simó Csaba Pál és Simó Andrea Erzsébet. Kislányuk, Simó Izabella Krisztina életére kér-tünk áldást mennyei szülönktől: „Isten áldjon meg szép élettel. Növekedj testben és lélekben, Isten és emberek előtt való kedvességben.” A fiatal szülők ugyancsak fiatal testvérei nagy örömmel vállalták a keresztszülei tennivalókat.

Nagyvilág

Ezeréves a gyulafehérvári (erdélyi) római katolikus egyházmegye. A gyulafehérvári főegyházmegye most ünnepli alapítása 1000. évét. A történelmi adatok szerint Szent István király tíz egyházmegyét alapított, köztük a gyulafehérvárit, és Szent Mihály arkangyalt rendelte pártfogójául. A püspökségek felállítását királlyá koronázása után kezdte meg. Az erdélyi püspökség szervezése 1003 körül indult, befejezését 1009-re teszik. A folyamatban lévő millenniumi évet 2008. szeptember 13-án nyitották meg a csíksomlyói kegytemplomban és most szeptember 29-én, Szent Mihály ünnepén zárják le a gyulafehérvári székesegyházban. Az ünnepi misét Franc Rodé bíboros, XVI. Benedek pápa különleges legátusa celebrálja. (Vatikáni Rádió)

Éledőben az újpogányság Magyarországon. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia körlevelében hívja fel a hívek figyelmét a katolikus hit megőrzésére az újpogányság egyre terjedő szellemével szemben. A testület levele, amelyet szeptember 20-án minden katolikus templomban felolvastak, arra hívja fel a figyelmet, hogy ismét erőre kapott egyfajta pogányság, s ahogyan István király halála után, úgy most is támadja a kereszténységet. Különböző vallási elemeket keverő ún. „ősmagyar szinkretizmus” ez. A jelenség azért is nagyon veszélyes, mert kereszténynek tűnő vallási nyelvezetet használ és könnyen megtévesztheti még a vallásukat gyakorló hívőket is. (Magyar Katolikus Püspöki Konferencia)

„Menj templomba biciklivel.” Több cseh történelmi egyház együttesen szólította fel híveit, hogy autó helyett inkább kerékpáron látogassák vasárnaponként a templomokat. A prágai dugók miatt egy-egy nagyobb vallási ünnep idején a templomok környékét ellepik a gépkocsik, tömegek keresgélnek parkolóhelyet, ezért az egyházi vezetők meghírdették a „Menj templomba biciklivel” mozgalmat. Ökumenikus bringázáshoz most a katolikus, a protestáns és a ortodox hívek csatlakozhattak. (kerekagy.blog.hu)

Szeptember 19-én véget ért a Ramadán, a muzulmán böjti időszak. A testet és lelket erősítő harmincnapos böjt azért esik a Ramadán hónapra, mert a hagyomány szerint 610-ben e hónap 27. napján adta Allah a Koránt az égből Mohamed prófétának, aki a Híra hegyére vonult vissza elmélkedni és böjtolni. Az iszlám hit szerint ilyenkor a pokol kapui zárva vannak, így e hónap a sanyarú nélkülözések ellenére a béke és a szellemi megtisztulás időszaka. A hívőknek napkeltétől napnyugtáig tartózkodniuk kell az evéstől, ivástól, dohányzástól, fürdéstől, a zenehallgatástól, a házaselettől és a test egyéb örömeitől, kerülniük kell a dühöt, az erőszakot, az irigységet, a vágyat, a pletykát. Felmentést csak a 14 éven aluliak, az utazók, a terhes és szoptató anyák, a csatában harcolók és a betegek kapnak. Mivel a böjt a nap járásától függ, kevésbé szerencsés országokban akár hajnali három órától este kilencig is érvényesek lehetnek a tilalmak. (kronika.ro)

• Összeállította KBZ •

Szerkesztőségünk fotópályázatot hirdet *Az én karácsonyom* témában.

Pályázni egy vagy több fényképpel lehet, **kizárólag elektronikus úton.** A digitális pályamunkákat az *unitariuskozlon@gmail.com* címre lehet beküldeni. Műszaki feltételek: formátum: **jpg** vagy **jpeg**, felbontás: **300 dpi**, minimális képméret: **10×15 cm** (levelezőlap).

Három pályaművet minősítünk nyertesnek és készítőit értékes könyvsomagokkal jutalmazzuk. A díjnyertes munkákat – természetesen fekete-fehér kivitelben – lapunkban közöljük.

A pályamunkák mellett kérjük feltüntetni a beküldő fotós lakcímét (esetleg telefonszámát) is. Beküldési határidő: **november 20-a.**

Az Egyházi Képviselő Tanács 2009. április 24-én Kolozsváron tartott ülésén hozott határozatok

(kivonat az ülés 242/2009 szám alatt iktatott jegyzőkönyvéből)

Az ülésen 28 tag volt jelen, a hat hiányzó közül három személy hiányzását az elnökség utólagosan igazolatlanak minősítette (Osváth Ilona, Balázs Sándor és Kolumbán Gábor). Az EKT ülése határozatképes volt.

1. tárgy: Napirend előtti határozatok

– 27/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *A jelenlevők az Elnökség által javasolt tárgysorozatot egyhangúlag elfogadták.*

– 28/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *A jegyzőkönyv hitelesítésére javasolt személyeket (Andorkó Ferenc, Csete Árpád, Rüszt Fogarasi Tibor) az EKT egyhangúlag elfogadta.*

2. tárgy: Jelentés az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról

Fontosabb hozzászólások:

A közigazgatási jelentéssel kapcsolatban Gazdag Géza felvetette a főtanácsai határozatok elintézésének fontosságát, és érvelt a határozatok végrehajtásának szükségessége mellett.

Szabó László bejelentette, hogy az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Országos Elnöksége Nagy László főjegyzőt Marosvásárhelyen kitüntetésben részesítette.

– 29/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta az Egyházi Főhatóság közigazgatási munkájáról szóló jelentést.*

3. tárgy: A Misszió Bizottság 2009. április 23-i ülésének jegyzőkönyve

– 30/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Misszió Bizottság 2009. április 23-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.*

4. tárgy: A Jogügyi Bizottság 2009. április 20-i ülésének jegyzőkönyve

– 31/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a Jogügyi Bizottság 2009. április 20-i ülésének jegyzőkönyvében foglaltakat.*

– 32/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag hozott határozatba foglalta a Jogügyi Bizottság értelmezését a zsinati képviselők egyházkörönkénti számának alakulását illetően: Az Egyházi Alaptörvény 138. cikkelyében meghirdetett egyenlőségi alapelvet a zsinati képviselők megválasztásakor kell érvényesíteni, így minden egyházkörben annyi világi zsinati képviselőt kell választani, ahány lelkész jellegű zsinati tag működik az adott egyházkörben. A lelkész jellegű zsinati tagok számának időközbeni alakulása nem befolyásolja a Zsinat 6 évre megválasztott világi képviselőinek tagságát. A Zsinat világi képviselőinek száma az előbbieket e tekintetben a hatéves ciklus idején állandó marad, míg a lelkész jellegű képviselők számát mindig egyenlő az ülés pillanatában lelkészi jogállással rendelkezők számával.*

5. tárgy: A lelkészképzéssel kapcsolatos ügyek a PTI Unitárius Karán

– 33/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag tudomásul vette a 2008–2009-es tanév I. félévének tanulmányi eredményeiről készített kimutatást, majd egyhangúlag elfogadta a 2008. karácsonyi legációk szolgálatokról előterjesztett jelentést. A Misszió Bizottság javaslatára az EKT egyhangúlag hozott határozattal kéri a PTI Unitárius Karának illetékeseitől, hogy a jelentések etől kezdve foglalják magukban a legátumok összegéről készített kimutatást is.*

6. tárgy: Határozat a PTI Unitárius Kara által előterjesztett ügyekben

A határozathozatal körülményei:

Az Egyházi Képviselő Tanács hosszasan tárgyalta a napirenden szereplő kérdést: a PTI Unitárius Karán a 2009–2010-es tanévtől kezdődő mesterképzés alapvető formái és szervezési kereteit. A kérdés megtárgyalása után az EKT nyílt szavazattal próbált dönteni: az Oktatási Bizottság határozati javaslata 12 igen, 4 nem és 9 tartózkodó szavazatot kapott, míg a Protestáns Teológiai Intézet Református Kara által bevezetett formát az EKT 7 igen, 9 nem és 8 tartózkodó szavazattal véleményezte. A kérdésben így nem született ügödöntő határozat.

Szünet után az EKT egyhangúlag elfogadta a Jogügyi Bizottság elnökének javaslatát, miszerint a napirenden szereplő kérdésben az EKT titkos szavazással hoz határozatot.

– 34/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT egyhangúlag elfogadta Mikó Lőrinc javaslatát, miszerint a napirenden szereplő kérdésben az EKT titkos szavazással hozzon határozatot. A szavazatszedő bizottságba az EKT Gazdag Géza, Rüszt Fogarasi Tibor és Lázár Levente tagokat küldte ki.*

– 35/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az EKT 12 támogató, 2 tartózkodó és 8 ellenszavazattal határozatba foglalta, hogy a PTI Unitárius Karán az alapfokú unitárius lelkészképzés és a mesteri fokozat megszervezése a következő három szakaszban történik: (I.) négy év alapképzés a PTI keretében; (II.) három félév (másfél év) kötelező mesteri képzés gyakorló teológiai hallgatóként, amelynek gyakorlati része egyházközösségekben vagy más jellegű lelkészi szakterületen zajlik mentor irányításával, az elméleti képzés pedig tömbösítve tartott előadásokkal valósul meg a PTI keretében; (III.) egy év gyakorló segédlelkészi szolgálat.*

7. tárgy: A Starr King Teológiai Intézet ösztöndíjára meghirdetett versenyvizsga

– 36/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács I tartózkodás mellett elfogadta a Lelkészképesítő Bizottság előterjesztését a Starr King Teológiai Intézet által a 2009–2010-es tanévre meghirdetett ver-*

- senyvizsga eredményéről. Az ösztöndíjat eszerint Bálint Róbert Zoltán mészki elkész veheti igénybe.*
8. tárgy: Jelentés az elnökkileg elintéztett valláserkölcsi nevelési ügyekről
 – 37/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviseelő Tanács egyhangúlag elfogadta a dr. Czire Szabolcs valláserkölcsi nevelési előadótanácsos által készített jelentést.*
9. tárgy: Jelentés az elnökkileg elintéztett oktatási és iskolai ügyekről
 – 38/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviseelő Tanács egyhangúlag elfogadta az András Benedek oktatásügyi előadótanácsos által készített jelentést.*
10. tárgy: Az Oktatásügyi Bizottság 2009. április 21-i ülésének jegyzőkönyve
 – 39/2009 (2009.04.24.) számú határozat:
 Az Egyházi Képviseelő Tanács egyhangúlag tudomásul vette az Oktatásügyi Bizottság 2009. április 21-én tartott ülésén felvett jegyzőkönyvben foglaltakat.
 A Florus Kruyne és Sietse Visser hollandiai remonstráns lelkészek által kezdeményezett lelkigondozói továbbképzéssel kapcsolatban az EKT úgy határozott: köszönetnyilvánítással egybekötve felkéri a képzést irányító szakembereket a folytatásra. Ugyanakkor az EKT kilátásba helyezte a képzésnek a lelkési továbbképzési rendszerbe való majdani beépítését.
11. tárgy: A székelykeresztúri iskolaépületek bérleti szerződésének meghosszabbítása
 – 40/2009 (2009.04.24.) számú határozat:
 Az Orbán Balázs Gimnáziumnak a székelykeresztúri iskolaépületek bérleti szerződésének meghosszabbítására vonatkozó kérésére az Egyházi Képviseelő Tanács egyhangúlag az alábbi határozatot hozta:
 I. Az Erdélyi Unitárius Egyház a Berde Mózes Unitárius Gimnáziummal az Orbán Balázs utca 1. és 16. szám alatt fekvő épületekre kötött bérleti szerződését meghosszabbítja további öt évre.
 II. Megértve a Székelykeresztúron kialakult és a fenti kérelmükben pontosított helyzetet, amely szerint az Orbán Balázs Gimnáziumnak szüksége van 8 tanteremre, multimedia-teremre és 2 informatika szakteremre, az Erdélyi Unitárius Egyház, valamint a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség a jelenlegi bérleti szerződés lejártától számítva egy évig, vagyis 2010. június 30-ig meghosszabbítja a bérleti szerződést, és az Orbán Balázs Gimnáziumnak biztosítja az alábbiakat:
 1. Az Orbán Balázs utca 1 szám alatt, a főépületben, a két informatika szaktermet;
 2. Egy multimedia-termet és egy osztálytermet az Orbán Balázs Gimnázium által jelenleg könyvtárnak használt helyiségekben az Orbán Balázs utca 1. szám alatt;
 3. Három osztálytermet az Orbán Balázs utca 16. szám alatt;
 4. Négy osztálytermet az Orbán Balázs utca 12. szám alatt.
 III. Az Erdélyi Unitárius Egyház Képviseelő Tanácsa felkéri az Orbán Balázs Gimnázium vezetőségét, hogy a jelenlegi bérleti szerződés lejártáig, 2009. június 30-ig szabadítsa fel és adja át az Egyháznak az Orbán Balázs utca 1. és 16. szám alatti épület-együttesben elfoglalt helyiségeket:
 1. Az Orbán Balázs utca 1-es szám alatt a 22, 26, 27, 28, 2, 3, 4, 4a, 5, 6, 7a, 7, 7b, 10, 12, 14, 40, 41, 47, 37a, 49 és 50-es termeket, valamint a kapusszoba, könyvelőség, raktárak, műhelyek, büfé, tetőtér és garázs helyiségeit;
 2. Az Orbán Balázs utca 16. szám alatt jelenleg használt három osztálytermet és a tetőteret.
12. tárgy: A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsának ülésén felvett jegyzőkönyv
 – 41/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *A Nyugdíjintézet Vezető Tanácsának 2009. április 23-i ülésén felvett jegyzőkönyvet az EKT egyhangúlag tudomásul vette.*
13. tárgy: Az I. évnegyedi lelkési értekezletek jegyzőkönyvei
 – 42/2009 (2009.04.24.) számú határozat:
 Az Egyházi Képviseelő Tanács egyhangúlag tudomásul vette az I. évnegyedi lelkési értekezleteken felvett jegyzőkönyvekben foglaltakat.
 Az EKT ugyanakkor a Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör lelkési értekezletén felvetett javaslat tárgyában, a Misszió Bizottság támogató véleménye alapján úgy határozott, hogy az egyházi testületi üléseken való hang- és képfelvétel rögzítési körülményeinek kérdéskörét a Jogügyi Bizottság elé utalja véleményezésre
14. tárgy: Előterjesztés az egyházi stratégiai terv megalkotásával kapcsolatban
 – 43/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviseelő Tanács egyhangúlag elfogadta a stratégiai tervezési folyamatot előkészítő bizottság javaslatait a stratégiai terv megalkotásának tartalmi, formai és időrendi szempontjairól. Az EKT megbízta az András Erika, dr. Czire Szabolcs, Farkas Emőd, Gyerő Dávid, Kolombán Gábor, Rácz Norbert és Szabó László összetételű bizottságot a stratégiai tervezési folyamat mellékelt menetrendjében (Az Erdélyi Unitárius Egyház stratégiai terv-készítésének ütemterve) foglaltak megszervezésével és szakmai irányításával.*
15. tárgy: Előterjesztés az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozásának feltárásáról
 – 44/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviseelő Tanács 4 tartózkodás mellett elfogadta az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozása feltárásának előkészítéséről szóló jelentést.*
16. tárgy: A 2009. évi Szejkefűrdői Unitárius Találkozó szervezési kérdései
 – 45/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviseelő Tanács a Szejkefűrdői Unitárius Találkozó 2009. évi szervezéséről 10 igen, 4 nem és 4 tartózkodó szavazattal a következő határozatot hozta:*
 Az Egyházi Képviseelő Tanács elrendeli a 2009. évi szejkefűrdői találkozó új alapokra helyezését. Eszerint az ünnepi istentisztelet keretében úrvacsoraosztásra kerül sor. A találkozó programjának, formavilágának és más szervezési dön-

téseinek előkészítésével a következő összetételű bizottságot kéri fel: a Székelyudvarhelyi Belvárosi Unitárius Egyházközség lelkésze és egy világi képviselője, a Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházkör esperese, Dajka Zoltán, Gyerő Dávid, Gyerő Attila, Kovács István, Littasi Levente, Sándor Krisztina, Székely Kinga Réka. A találkozó helyi szervezési kérdéseiben az előkészítő bizottság szorosan együttműködik a Székelyudvarhelyi Belvárosi Unitárius Egyházközség szervező bizottságával, valamint az EKT Elnökségével, amely a fontosabb szervezési kérdésekben hivatott dönteni.

17. tárgy: Beszámoló az új egyházi központi állások létesítéséről

– 46/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag tudomásul vette az Elnökség döntéseit a 2009 januárjában meghirdetett állások betöltéséről az Egyházi Közigazgatási Hivatal keretében, a következő eredmények szerint:*

- valláserkölcsi nevelési előadótanácsos: dr. Czire Szabolcs teológiai adjunktus;
- oktatásügyi előadótanácsos: András Benedek lelkész-vallásitanár;
- médiareferens: Sándor Krisztina újságíró, politológus;
- építészeti tanácsadó: Furu Xénia építész.

18. tárgy: Határozat az EKT tagjainak helyettesítési rendszeréről

– 47/2009 (2009.04.24.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács a helyettesítési rendszerrel kapcsolatban az alábbi módosító javaslatok ügyében határozott:

- először, Szabó László javaslatára 11 igen, 2 nem és 3 tartózkodó szavazattal úgy döntött, hogy az egyházköri jegyző akadályoztatása esetén a helyettes az esperes és a rangidős felügyelő gondnok jelölje ki;
 - másodsor, Szabó László javaslatára 16 igen, 0 nem és 0 tartózkodó szavazattal úgy döntött, hogy az egyházköri jegyző akadályoztatása esetén az esperes és a rangidős felügyelő gondnok által kijelölt helyettes megnevezése a képviselő legyen;
 - harmadsor, András Benedek javaslatára 16 mellette, 1 ellene és 0 tartózkodó szavazattal úgy döntött, hogy az unitárius kollégiumok igazgatóinak helyettesítésére kijelölt képviselő szavazati joggal bírjon.
- Az EKT a Jogügyi Bizottság által előterjesztett javaslatot a három módosítással kiegészítve egyhangúlag elfogadta.

19. tárgy: A romániai állami támogatásokhoz való egyházközségi hozzáférés kérdése

– 48/2009 (2009.04.24.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács a romániai állami támogatásokhoz való egyházközségi hozzáférés kérdésében megfogalmazott kérdésben a következőkben értett egyet:

Az EKT megerősítette az Elnökség által támogatási prioritásnak tekintett három egyházközség kiválasztását: Szováta, Nyárádszereda, Marosvásárhely–Kövesdomb.

A többi egyházközségi támogatási kérés ügyében az EKT úgy határozott, hogy a prioritások támogatása után azokat egyetemese egyházi (püspöki) ajánlással szintén támogatásra javasolja a Vallásügyi Államtitkárságon.

20. tárgy: Beadványok

– 49/2009 (2009.04.24.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács a napirenden szereplő beadványokkal kapcsolatban az alábbi határozatokat hozta:

I. A Tódor Csaba lelkész által angliai ösztöndíjhoz való anyagi hozzájárulást kérő beadványról az EKT az Oktatási Bizottság javaslatára egyhangúlag úgy határozott, hogy az ösztöndíj ügyét elviekben támogatja. A részletkérdésekről azonban, beleértve a pénzügyi vonatkozásokat is, az ösztöndíjat felajánló Unitarian College Manchester vezetőitől további tájékoztatást kér. Ugyancsak az intézet vezetőivel tisztázandó az ösztöndíj összefüggése az intézet által támogatott mesteri programmal is. Tódor Csabát az EKT arra kérte, hogy a doktori kutatási tervet helyezze komolyabb szakmai alapokra, és újra terjessze be véleményezésre.

II. A Benedek Jakab lelkész által a főjegyzői állás létrehozását kérő beadványról az EKT a Misszió Bizottság véleményével egybecsengően, egyhangúlag úgy határozott, hogy a javaslatot elvi és gyakorlati okok miatt nem támogathatja.

III. Miután az EKT több tagja is részletesen kifejtette egyetértését a vonatkozó beadványban foglaltakkal, a Simó Sándor esperessel az Unitárius Közlöny 2009. márciusi számában közölt interjúval kapcsolatos tárgyban az EKT nem hozott határozatot.

21. tárgy: Jelentés az elnöki elintézt gazdasági ügyekről
– 50/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács az elnökségileg elintézt gazdasági ügyekről szóló jelentést egyhangúlag tudomásul vette.*

22. tárgy: A Gazdasági Bizottság ülésein felvett jegyzőkönyv
– 51/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács a Gazdasági Bizottság jegyzőkönyveit egyhangúlag tudomásul vette, beleértve a határozati javaslatokat is. Emellett az EKT az Elnökség javaslatára egyhangúlag úgy határozott, hogy a főhatósági testületi üléseken a tagok 10 lejjel járuljanak hozzá az étkezési költségekhez.*

23. tárgy: A 2008. évi egyházi központi zárszámadás
– 52/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács a 2008. évi egyházi központi zárszámadást egyhangúlag elfogadta.*

24. tárgy: A 2009. évi egyházi központi költségvetés módosítása

– 53/2009 (2009.04.24.) számú határozat:

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag hozott határozatával módosította a 2009. évi egyházi központi költségvetés egyes tételeit, a következők szerint:

1. A kiadói tervben a következő kiadványok megjelenésének támogatása jelenik meg: dr. Czire Szabolcs könyvére 2.650 lej, dr. Kovács Sándor könyvére 1.200 lej, dr. Kovács Sándor: Az angolszász-magyar unitárius kapcsolatok története a 19. században című könyv kiadására 3.800 lej, dr. Czire Szabolcs és Koppándi Botond egyetemi jegyzetinek kiadására összesen 6.800 lej, 1.000 db Egyházi énekeskönyv nyomtatására 13.000 lej.

2. A négy teológiai tanár: dr. Czire Szabolcs, Koppándi Botond, dr. Kovács Sándor és dr. Rezi Elek 2009-ben személyenként 2.000 lejes egyszeri juttatásban részesül.

3. A püspöki házzal kapcsolatos teendők közül 2009-ben a téma kiválasztása, a kutatási és engedélyeztetési terv előkészítése kerül sorra, amelyek becsült értéke kb. 25.000 euró. A 25.000 eurós összeg e célra a költségvetésben marad, és felhasználásra kerül.

Csáka József főgondnok javaslatát, miszerint a püspöki ház felújításának tervezési pályázatát a kivitelezési pályázattal együtt kell meghirdetni, az EKT 9 igen, 0 nem és 11 tartózkodó szavazattal elutasította.

4. Az EKT fontosnak tartotta az Egyház tulajdonában levő és magánszemélyek által bérelt lakások egy részének felszabadítását, szolgálati lakásokként való felhasználás céljából, és megbízta az elnökséget az ügyben való eljárásra.

Ugyanakkor az EKT elhatározta a házbérek közelítését a piaci árakhoz, valamint esetenkénti engedmények alkalmazását, az előterjesztett táblázatban foglaltak szerint.

5. A Gazdasági Bizottság és az Elnökség javaslata feletti döntést az útiköltségek elszámolásának szabályozásáról az EKT egyhangúlag a következő ülésre halasztotta.

25. tárgy: **Különfélék:** az Egyházi Képviselő Tanács üléseinek helyszíne

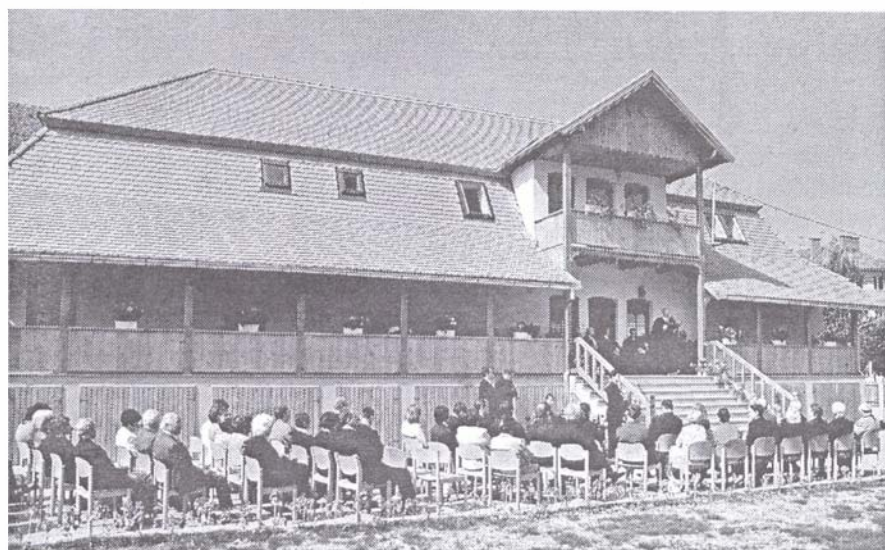
– 54/2009 (2009.04.24.) számú határozat: *Az Egyházi Képviselő Tanács Szabó László javaslatára 12 igen, 2 nem és 5 tartózkodó szavazattal elhatározta, hogy a következő EKT ülés helyszíne vidéken (Kolozsváron kívül) legyen.*

A fentiek hitelül:

Bálint Benczédi Ferenc *püspök*

dr. Máthé Dénes *főgondnok*

Andorkó Ferenc, Csete Árpád, Rüszt Fogarasi Tibor
jegyzőkönyv-hitelesítők

Szeptember 19-én és 20-án nagyszabású ünnepegsorozat volt Székelykeresztúron. Az 550 éves város és az unitárius egyházközség új gyülekezeti házzal gazdagodott. A négyéves építő munka eredményeként elkészült ház avatását hálaadó istentisztelet előzte meg. A két napon koncertek, kiállítások, fogadások, közebed várta az érdeklődőket. A gyülekezeti ház megépítésének körülményeire, az épületre és az avató ünnepség részleteire következő számunkban visszatérünk. (Fotók: Czire Alpár)

„Aki a tükörben nézi meg az arcát” (Jak 1,23)

Gyakran hallani-olvasni manapság: „nem tudod? – kérdezd meg a világhálót!” A számítógép megszemélyesítésének korát éljük... mindjárt-mindjárt nevet is adunk „nekik” és sálat kötünk télire – mint kedveseinknek – (persze... hol van már ez is manapság, turkálókat és kamatlábakat figyelő világunkban?!), hogy ne fertőzze meg a vírus és a madár-, marha-, kutya-, majom- vagy a digitális hálózati influenza. Megkérdezzük a sűrke képernyőt, Róbertet, Szilamért, Olivíát stb... és a keresőprogramok egyszerre több oldalt is „betöltenek”, ahonnan választhatunk. Válasz mindig van, olykor kétséges viszont, hogy épp azt a választ találjuk-e meg a képernyőn, amire valóban szükségünk van, amit „hasznosítani” lehet. Ahogy leírom e szót: *hasznosítani*, Csoóri

Sándor gondolata köszön vissza rám: „a világot nem föltétlenül a buzgó és hasznos emberek lendítik előre, hanem a munkájukba belefeledkezők.” Amikor leültem a számítógép elé írni (mert úgy lebegett előttem a téma, mint szivárvány a templomtorony körül) és kerestem a címet s az indító mondatot, Kulcsár Zsoltnak a *Korunk* júliusi számában megjelent, *Digitális függőviszonyok* című írása kísértett meg. Mintha e kutató lelkiállapotnak is lenne belső zsebe, kizárókéja vagy talán merev lemeze, esetleg Google vagy Mozilla keresője, blogja, társalgója... Kereső lelkendezésemet egyszer csak egy mondat

folytatás a 12. oldalon

Sándor Szilárd

Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, alkalmasszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
Október 25., november 8., 29.

Unitárius hírek

Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz
középhullámon.
Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
November 1.

Igehirdetés

Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint
1323 kHz (Maros) / 1593 kHz
(Hargita) középhullámon.
Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Október 27. (Nagy László)

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi
Prima Rádióban,
a 87,9 MHz-en, illetve interneten
a www.prima-radio.ro címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

„Aki a tükörben nézi meg az arcát”

folytatás a 11. oldalról

szakította meg: „Az internetezők és a nem internetezők közötti szakadék egyre mélyebbé válik, jóllehet egyre szélesebb rétegek kapcsolódnak valamilyen módon az internethez, az információs áramlatban való részvétel minősége nagyon különböző lehet.” Ezek után beütöttem a kereső programba azt, hogy *tükör*, és a sok válasz mellett a www.tukor.lap.hu egyik lehetséges „adatbankját” nyitottam meg. Elmosolyodtam. Sok minden található arról, ami a tükör, de egyetlen választ sem találtam eredeti kérdésemre.

Tovább nem is kerestéltem. Kinyitottam a Szentírást, olvasni kezdtem, és a címben idézett jakabi töredék hátsó alatt kezdtem írni.

Az igazsághoz hozzátartozik az is, hogy miután elolvastam az *Unitárius Közlöny* augusztusi számában Szabó László lelkész-társam mondatait a szindi kalákázásról, a beszámoló már akkor írásra készlet. Kalákázás – hiába keresnénk a „hálón”, mert csak információkat találunk, de személyes érintést – amiről egyébként az említett lapszámban a lókodi öregotthonban tett látogatása kapcsán

egy bözödi hölgy is ír – aligha. Jobb átmenni a szomszédba és személyesen találkozni, mint skypon, vagy e-mailen megtervezni a délutáni találkozást...

Közben tovább lapozom a *Korunk* már említett számát. Horváth Gizella *Palackba zárt idő* című írásában biztat, hogy fogjak hozzá az eltervezett beszámolóhoz, ne fuseráljam el az időt az íróasztalomnál keresgélésekkel, filozofálgatásokkal. Érdemes a dolgokat lejegyezni, érdemes a dolgokról beszámolni, mert „az elbeszélés lehetővé teszi számunkra, hogy lezárt, beteljesedett idővel találkozzunk, olyan idővel, amely nem telik már, ugyanis eltelt, vagy pontosabban: betelt, bevégeztetett. Palackba zárt idő.” Így hát az én beszámolómm sem lehet egyfajta öngigazolás, az eltelt szolgáltról, de inkább olyan tükörbenézés, amelyet nem lehet digitalizálni, mint ahogy nem lehet a hitet képletekbe, szabályokba begyömöszölni anélkül, hogy kárt ne szenvednének a mélységes lélek hajszálerei. Így hát én sem teszem másképp: tükörbe nézek „hangos szavaimmal”, amit megosztok azokkal, akik végigolvassák gondolataimat. Talán valamit így is adhatok, s majd valamiben részem lehet ezáltal is, amit aztán ismét megoszthatok másokkal...

"A humor Isten ajándéka"

(Báró József)

Kiöregedés

Az egyetemi tanévkezdés előtt, őszi hálaadás ünnepe követően egymás után érkeznek vissza Kolozsvárra az unitárius lelkészjelöltek, akiket a második félévi sikeres vizsgaidőszak lejárta után nyári legációra küldött ki a püspök olyan falusi egyházközségekbe, ahol a megcsap-

pant lélekszám okán évek vagy évtizedek óta nincs helyben lakó parókus lelkész.

Október elején tehát a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának dékánja elbeszélget a nyári legátusokkal, helyi, sajátos tapasztalatokra is rákérdezve. Az egyik, bicskás székely humoráról ismert lelkészjelöltet is megkérdezi:

– Nos, Attila, hogy vannak a kedves ...falvi hívek?

– Hát, nagytiszteletű Dékán úr – válaszol a visszatért legátus –, hívek sajnos alig vannak, s akik vannak, ők is inkább *archívek!*"

Beküldte: Pálffy Tamás Szabolcs
(Marosszentgyörgy-Szászrégen)

Szeptember 1-jétől az idén végzett gyakorló segédlelkészek elfoglalták első szolgálati helyüket az egyházban. A Püspöki Hivataltól érkezett kirendelés értelmében Vagyas Attila a torockószentgyörgyi egyházközségben, Varró-Bodoczi Barna a ravai egyházközségben kezdte meg gyakorló segédlelkészi szolgálatát.

Szeptember 5-én a Homoródalmási Egyházközség szervezésében falutalálkozót tartottak, a 200 éve épített és idénre felújított templom tiszteletére. Az istentiszteleten Bálint Benczédi Ferenc püspök végezte a szószéki szolgálatot.

Szeptember 12-én Pipén a helybeli unitárius egyházközség szervezésében falutalálkozót tartottak. Szószéki szolgálatot Bálint Benczédi Ferenc püspök végzett.

Szeptember 14-én tanévnyitó istentisztelet keretében kezdték meg az új tanévet Kolozsváron és Székelykeresztúron a két felekezeti iskolánkban.

Szeptember 19–20-án Székelykeresztúron sor került az alapjaiban felújított közösségi ház avatójára. Az egyházközség kiemelkedő eseményén részt vett az Erdélyi Unitárius Egyház elnöksége. Ünnepi szószéki szolgálatra Bálint Benczédi Ferenc püspököt kérték fel.

A Jobbágyfalvi-Nyárádszeredai Egyházközség „tükörképét” szeretném e pár sorban megmutatni Olvasóimnak. Lehet, hogy soraim foszlányok csupán, de mindenképpen valóságok, mert ami látszik, az a miénk, életünknek, szolgálatunknak, életidőnknek része. Már elkezdődtek a nyárádszeredai templomunk s a jobbágyfalvi gyülekezeti otthonunk ablakainak asztalos-munkái. A templomra, reménység szerint, az idén elkészülnek az ablakok és ajtók, s talán a jobbágyfalvi gyülekezeti otthon nyílászáróinak egy része is, és bízunk abban, hogy ha az idén nem is sikerül mind felszerelnünk az ablakokat arra az épületre, amelynek külső-belső vakolása perselyes és nemes lelkű magánadakozásból került össze, majd csak folytathatjuk az elkezdett munkát. A rendelkezésre álló pénzalapok az idejű testvérgyülekezeti látogatásunkkor (Duxbury és Brewster) szervezett adakozásnak, a Maros Megyei Tanács támogatásának, valamint a gyülekezeti tagok adományainak köszönhetőek. A gyülekezeti tagok részéről továbbra is folyamatos az adakozás.

A jólelkű adományozók arcvonásai felderengenek az idő – az „élő víz” – tükörben. Arcok, tekintetek: a múlt idő freskói, fájdalmak árnyékoltá völgyekben eredő források. Így lesz az ember élő tükörré és így látja meg önmagát mások tekintetében. Ebben az élő tükörben látom gondnokaink, keblitanácsosaink, híveink lelkes hozzáállását és önzetlenségét. Szelíd tekintetű, de határozott arcok; *belül* az általános jövőn túl a legkonkrétabb homokot, meszet, kábeleket, templomajtót gondolják és adományozzák. Egy arc azé, aki önkéntes munkával beszerelte a villanyt az épülő templomunkba. Egy másik arc azé, aki cégének elmúlt évi jövedelméből az egyházközség részére adományozott, majd ismét másik arc azé, aki az idejű évre a lelkészi iroda világháló-szolgáltatásának költségeit vállalta át. De az élő víz tükrebből rám tekintenek azok az arcok is, akik a lókodi öregotthon javára zöldséget adományoztak és akik a kövesdombi gyülekezettel közösen elvitték/elvittük az adományokat.

De ott látni azokat a gyerekcarkokat is e tükörben, akik a szejkéi találkozó előtt velem csodálták meg a székelyderzsi és homoródkarácsonyfalvi templomokat. S az élő víz tükre felderengenek azok az arcok, akik már évek óta betegágyakon fekszenek, majd feltűnik azoknak az arca is, akik majd ezután ismerkednek egy-egy meleg otthon bölcsőringató reménységével, és szintűgy itt vannak azok az arcok, akik már nincsenek közöttünk, hiszen egygyé olvadtak ráncaik az örökkévalóság lehetőségével, mindaddig, amíg „homályosan látunk”.

Istenem, mennyi arc, mennyi leírhatatlanul szép vonás! Ott látom e tükörben az elmúlt ünnepeink alkalmával marosi egyházkörünk *Jóakarát* című kiadványának a szerzőit és hálás olvasóit. Látom e tükörben amerikai hittestvéreink tekintetét, amint mosolyognak és örvendeznek, hogy segíthetnek rajtunk, akik számára megtartó gyökér, gyümölcsöző ág, nehéz acél- vagy éppen ölmütör lehetünk továbbra is. Látom hollandiai remonstráns barátaink biztatásait, látom olasz unitárius barátom könnyes örömet, amikor velem találkozott öt év után még egyszer. Látom a norvég, az afrikai, a francia, az indiai és Fülöp-szigeteki, a japán testvérem engem kereső tekintetét. Látom magyarországi unitáriusok felénk fordulását és mindent megtisztítani akaró vágját, akaratát és szeretetben megedzett tetteit.

És... Látom a tükörben az elcsattanó lelki pofonokat, mint önfia – de sokszor akár önszüleje – vágta sebeket is... és látom, amint e sebeket gyógyítani igyekezünk. Látom a „szigorúan ellenőrzött evangélium” kalapácsának vakütségeit, a sarló által felsebzett tenyereket, mielőtt épp simogatni igyekeztek volna. Ott látom e mindjárt perzselő tükörben mindazt a tüzet és fényt, amibe nem tudok beletekinteni a fájdalomtól és a vakító fénytől.

Testvérem, azt kívánom: ha e tükörbe magad is beletekintesz, mindannyiunk Istene adjon neked lelki-elégítetelt, bölcs türelmet és mindent megértő és megmagyarázó szeretetet, további erőt a szabadsághoz!

nők világa

Együtt Kolozsváron

Az Unitárius Nők Országos Szövetsége legnagyobb rendezvényét, az évi közgyűlést és konferenciát idén augusztus 29-én tartotta. Miután önkéntes nőszövetség sokáig nem jelentkezett a közgyűlés fogadására, felkérésre a kolozsvári nőszövetség immár negyedik alkalommal vállalkozott a házigazda szerepére. A rendelkezésre álló rövid idő, az egyházi események torlódása és az előre ho-

zott időpont ellenére minden készen állt, amikor eljött a nagy nap.

A János Zsigmond Unitárius Kolégium zsúfolásig megtelt Felvinczi György dísztermében 59 nőszövetség 303 képviselője gyűlt össze. Jelen volt Bálint Benczédi Ferenc püspök, Rüs Fogarasi Tibor kolozs-tordai esperes, Rácz Norbert kolozsvár-belvárosi lelkész. A zászlók ünnepélyes bevonulása, az ima, a megnyitó és üdvözlő

beszéd, az új nőszövetségi zászlók megáldása után sor került a 93 háromszögöből összevarrt vándorabrosz átadására. A székelykeresztúri nőszövetség részéről Szombatfalvi Anna meghatározó szavak és a vándorabroszt bemutató kis füzet kíséretében adta át Péterffy Enikőnek, a kolozsvári nőszövetség elnökének. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy a Gyarmathy házaspár – Catherine és György –, az erdélyi unitáriusok támo-

folytatás a 14. oldalon

Asztalos Klára

Együtt Kolozsváron

folytatás a 11. oldalról

gatója mindvégig aktívan részt vett a rendezvényünkön. Elhangzott az elnöki beszámoló és a titkári jelentés az UNOSZ és tagszervezetei évi tevékenységéről és azután az UNOSZ pénzügyi jelentése. A jövőbe tekintő hozzászólások meghallgatása után a közgyűlés elfogadta a jelentéseket.

Az ünnepi istentiszteleten Rácz Mária a nők összetartásának szép bibliai példáját mutatta be Ruth könyve alapján. Azután a résztvevők Pusztai Enikő orgonajátékában és Mányoki Mária szólóéneklésében gyönyörködhetek.

A program előadással folytatódott a díszteremben: Tódor Csaba homoródszentpáli lelkész *A nő és a hatalom kérdése* témát boncolgatta a maga tapasztalatából hozott példákkal és provokáló kérdésekkel. Arra kérdésre várt választ a hallgatóktól, hogy a mi erdélyi társadalmunkban a nők a hatalom milyen formáit képviselik a családban, egyházban, a nőszövetségek az egyházban, és milyen igényeik vannak, milyen mértékben kérnek részt a hatalomból, hogyan ítélik meg a hatalomhoz való hozzáférésüket. A kiscsoportos megbeszélések során széles skálájú egyéni vélemények kerültek felszínre. Leszögezhetjük, hogy az igények nagyon változatosak. Vannak, akik jól érzik magukat a hagyományos női szerepben és megelégednek azzal, hogy a háttérből, közvetve gyakorolják a maguk léptéke szerinti hatalmat, mások tehetséget éreznek magukban és nyíltan igényelik a hatalom közvetlen

A Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör asszonyai példásan összefogtak. A három kisbusz egy-egy nőszövetség asszonyaival indult útnak Kolozsvár felé. Kőkösnek gondja volt Szentkirályra és Szentivánlaborfalvára, Sepsiszentgyörgy Árkos és Kálnok, valamint Kőröspatak küldötteit szervezte be a közös utazásra. A harmadik kisbusz Nagyajta, Felsőrákos és Úrmös képviselőivel érkezett meg a kincses városba. De a körből még Brassó és Fogaras is képviseltette magát két-két asszonnyal.

Ezen a napon a békesség, szeretet karolta át az asszonyokat, amikor a kolozsvári egyeztetéskor a lókodi öregotthon látogatását sorra felváltalták. Megható pillanat volt a zászlók bevonulása, és hazafelé utazván mi is egy zászló elkészítésén gondolkodtunk. Isten adja, hogy sikerüljön! Ott, a közgyűlésen, a szentkirályi nőszövetség is vállalta, hogy jövő júliusban felkeressük a lókodi öregeket.

Tudjuk, ezek jövő évi tervek, de talán ez igazolja, hogy valóban érdemes volt részt venni a konferencián, tanultunk valamit: feladat-vállalást, azaz fontosnak lenni egy közösségnek. A tevékenységek mindig tervekkel kezdődnek: egy csodálatos „szövöszéket” körülülve megálmodjuk, majd ki-ki a maga munkáját felajánlva megvalósítjuk. Tudjuk: a közösségért dolgozni nagy felelősség, de a közösség- és jövőépítésben a nőszövetségeknek nagy feladataik vannak. (Adorjáni Gyöngyvér)

birtoklását. Összegezeképpen idézem az egyik hozzászóló véleményét: amit a nők jobban tudnak tenni, mint a férfiak, azt hagyják, hogy tegyék, és segítsék őket megadva a támogatásukat, és amit a férfiak tudnak jobban tenni, azt hagyjuk rájuk. Természetesen ez egyénileg változik, kinek mihez van tehetsége.

A közgyűlés határozatainak az elfogadása és a 2010. évi lókodi látogatási program összeállítása után azzal a megnyugtató bejelentéssel távoztunk, hogy a homoródszentpáli nőszövetség elvállalta a jövő évi közgyűlés és konferencia házigazdai szerepét. Reményeink szerint az együttlét élménye, a lelki töltekezés miatt

megérte elviselni a koránkelést, a hosszú utazás fáradalmait és a nyárutó forróságát.

Üdvözljük a Szombatfalvi Anna székelykeresztúri körű nőszövetségi elnököt ötletét és annak igényes megvalósítását, a „vándorabrosz-füzetet”, amely egészében és részleteiben bemutatja a 93 háromszögből készült vándorabroszt. Köszönet érte a megálmodónak és a kivitelezőknek! A füzet megvásárolható a Székelykeresztúri Egyházközségnél.

Érdeklődni lehet Szombatfalvi Annánál, telefon: 0266-242127

Az UNOSZ vezetősége

A 2009. augusztus 29-i kolozsvári Közgyűlés határozatai

1. Minden helyi nőszövetség adja le évi tevékenységi beszámolóját az egyházközség évi közgyűlésére
2. A körű nőszövetség vezetősége összesítse a jelentéseket és adja le az egyházköri közgyűlésnek
3. Minden nőszövetség, amelyik meglátogatja a lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthont, készítse listát a természetbeli adományokról és az UNOSZ által kiadott űrlapokat kitöltve juttassa el jelentését 30 napon belül az UNOSZ-nak.
4. Az unitárius nőszövetség megalakulása centenáriumának méltó megünnepeléséhez a nőszövetségek tagjai járuljanak hozzá saját javaslataikkal, elképzeléseikkel. Ezeket adják le az UNOSZ-nak 2009. december 1-jéig.
5. A kommunikáció javítása az UNOSZ és a körű nőszövetségek között, illetve az egyes helyi nőszövetségek között.

Erő a mához, remény a holnaphoz

Szeptember 6-a és 11-e közt az angliai Hoddesdonban, a High Leigh Konferencia Központban zajlott a Női Világimanap európai konferenciája. Ilyen találkozásokra négyévente kerül sor; a legutóbbit 2005 júliusában Franciaországban, Strassbourg-ban tartották, amelyen magam is részt vettem, hazai bizottságunk küldötteként.

Az idei konferenciát az Egyesült Királyság négy országrésze, azaz Anglia, Észak-Írország, Skócia és Wales „Nők Világimanapja Bizottságai” közösen szervezték.

Romániát Lucreția Vasilescu bukaresti ortodox nőtestvéremmel együtt képviseltük. A képviselőket a romániai bizottság tagjai jelölték, egyik küldött esetében feltételként volt meghatározva, hogy 35 évnél fiatalabb kell hogy legyen.

A napi program közös reggeli imádkozásból, Bibliatanulmányozásból, éneklésből, valamint kiscsoportos megbeszélésekből állt. 9-én a házigazdák londoni városnézésre vitték a több mint harminc országból érkezett nőket, a záróest pedig angol táncházat is tartogatott meglepetésként.

E konferencián többek közt részt vettek a Női Világimanap Nemzetközi Bizottsága tagjai is, úgymint az AEÁ-beli New Yorkból Eileen King végrehajtó igazgató, segítje Alison Van Buskirk, valamint a Bahama-szigetéről jött Annette Poitier elnök, Jean Hackett és Corinna Harbig európai képviselők. A konferencia célja az volt, hogy elősegítse a fiatal felnőtt nemzedékhez tartozó nők hatékony bekapcsolódását a Női Világimanap mozga-

lomba, ugyanakkor az idősebbektől tanulva továbbvinni e Földet átfogó imaakciók áldásos lehetőségét.

Az osztrák képviselők felajánlották, hogy 2013-ban országukban kerüljön sor az európai konferenciára.

Pálffy Anna-Mária

Már elő lehet fizetni a *Nők Világára* 2010-re! Az előfizetés díja a megjelenő négy számra összesen 10 lej, postaköltséggel együtt. 2009. december 31-ig várjuk a csoportos és egyéni előfizetéseket a következő címek egyikére:

- Kovács Júlia, 400104 Cluj-Napoca, str. Brassai nr. 6.
- A körü elnökök vagy az egyházközség közvetítésével vagy személyesen Asztalos Klára elnöknek

Aki rendszeresen szeretné olvasni a *Nők Világát*, fizessen elő!

ifjúsági oldal

Solymosi Zsolt, a János Zsigmond Unitárius Kollégium lelkész-vallásánára minden nyáron szervez biciklitúrát a diákoknak. A túrákra jelentkezők száma évről évre nő, és minden évben sikerül valami különleges, újszerű útvonalat kijelölni, ahová általában nem szoktak az erdélyi magyar biciklitúrás csapatok járni. Az alábbiakban az idei túráról beszélgetünk annak megálmodójával és kivitelezőjével.

Biciklivel a Duna-deltáig

Sándor Krisztina: *Ki találta ki ezt a szokatlan útvonalat?*

Solymosi Zsolt: Évek óta keresem a lehetőséget, hogyan lehetne eljutni biciklivel a tengerig. Messze van a cél, s olyan útvonalat kellett keresni, amely élményeivel kiegyenlíti a kínlódást. A korábbi években eljutottunk Orsova környékére, az Al-Dunáig, a Vaskapuhoz, Máramarosszigetre, Szaploncára. A romániai szélrózsát nézve lassan bejártunk minden szöveget. Még a moldvai kolostoroknál nem voltunk, de talán az is egy lehetőség lesz a jövőben.

Sehogy sem állt össze a kép, hogyan lehet Costinești, Vama Veche, Eforie, Venus vagy Saturn környékén olyan helyre találni, ahol be tudnának fogadni 35 bringást 5 autótól, amikor egy lepedőt sem lehet letenni a homokra. Ugyanakkor kétségeim voltak afelől is, hogy hogyan tudunk beolvadni az ún. „maneles” közegbe. Ránéztem a térképre, s láttam, hogy a Duna-deltában, a Sulina- és a Szent György-ágnál tengert és Dunát is láthatunk egyszerre. A táj érintetlensége is vonzott. A fő cél az volt,

folytatás a 16. oldalon

Biciklivel a Duna-deltáig

folytatás a 15. oldalról

hogyan otthagyjuk az autókat Tulceán, ott felpattanunk a biciklikre, felmálházva lehajózunk 100 kilométernyit Sulinára, ott a tenger partján 42 km-t biciklizünk, a Szent György-ágtól pedig hajóval vissza, s onnan haza.

Teljesen a tervek szerint ment minden, s azt hiszem, minden szempontból a legek túrája volt. Ezt jeleztem már a blogon: kemény harc volt. Első nap óriási eső kapott el. Kezdő mélypont volt ez a túrán, ezt követően pedig 40–43 fokkal küszködtünk Tulcea megyében, a dob-rudzsai részeken.

Tudom, hogy sokkal többen akartak menni, mint ahánynak lehetett. Mi volt a kritérium? Ha valakit visszautasítottatok, azt milyen indok alapján tettétek?

A szülőket évekkal ezelőtt még győzködni kellett, hogy engedjék el a gyermeküket, most már ők győzködtek, hogy vigyem el. Szinte kétszeres volt a túljelentkezés az idén. A jelentkezőknek írniuk kellett egy esszét, érvelniük kellett: miért akarnak jönni, mihez értenek, mit tudnak a túrához személyesen hozzáadni, és le kellett írniuk a biciklijük állapotát. Ha úgy éreztem, hogy az esszével meggyőződtem, a többi bizonyos szempontból már formáság volt. A második, kizáró jellegű próba az orvosi bizonylat volt. Egészségesnek kell lennie mindenkinek, aki a túrán részt vesz. Főként szívorvosi pecsét és tüdőszűrés kellett, hogy kezdettől lássam, nem szívbetege, asztmás-e valaki, mintsem hogy a hegy tetején derüljön ez ki. Harmadik feladatként mindenki kellett hogy hozzon egy 500 lej értékű támogatást valamilyen intézménytől. Ezt nagyjából a fele meg is szerezte. Volt, aki jóval többet hozott, volt, aki semmit, és így a gyermekek szembesültek azzal, hogy mit jelent támogatást szerezni, ha szeretnéd, hogy valami megvalósuljon.

Ez azt jelenti, ha valaki nem talált támogatót, az sem részesült hátrányban, kiegyenlítették egymást?

Természetesen. Minden évben több a kiadásunk, idén is hamarabb haza kellett jönnünk, mert nem volt elég pénzünk, hogy ételmezt és szállást fizessünk. Általában azért kijövünk az összegyűjtött összegből, amely az autók üzemanyagára, élelemre, szállásköltségre elég, s nem „pattogunk”, tehát ha be volt tervezve hat panzió, s csak 3 alkalommal tudtunk ott aludni, akkor – ez van.

Általában a biciklitúrákon az első 3–4 napon kialakul a csapathangulat, de a közepén vagy a vége felé már lehet, hogy előjönnek a személyközi konfliktusok, vagy egyesek annyira kifáradnak, hogy nem tudják visszafogni magukat, még a csapat kedvéért sem.

Kevés olyan van, aki a túra végére kiakad. Inkább az első három napban vannak, akik nem találják a helyüket. Általában az első 3–4 napban kialakul egyféle kohézió, amely által megérti az a tizenéves, aki sosem vágott fát, nem mosott ki egy lábast, nem húzta fel a sátrát, vagy nem mosta meg a biciklijét, hogy mi a teendője. Van három napja arra, hogy rájöjjön, valamit nem jól tesz, valamihez nem jól áll hozzá. A poén kedvéért mondom, hogy van egy ezredesünk, egy volt kollégám, aki azt nézi, hogy mindenki evett-e, ivott-e, mosogatott-e, felhúztate a sátrát, elvégezte-e a feladatát, vigyáz-e a biciklijére,

hogyan beszél stb. Nem egy gyerek este, 100 km tekerés után még körbe kellett hogy fusson öt kört, mert valamit nem jól végzett.

Tehát akkor nincs esélye annak, hogy egy konfliktus megmérgezze a csapat hangulatát?

Nincs, és erre külön figyeltünk. Szinte könyörögtem a gyerekeknek, hogy ne jöjjenek, nem bírják ki. Írtam a blogon is, menjünk csak hűszan, akik kibírják, s ennek ellenére mégis 35-en jöttek. Ennyi embert levinni a Deltáig s vissza, napi háromszor étkeztetni, nagy felelősség volt. Nem tudhatom, ki hogyan viszonyul a csapatunkhoz. Tulcea megyében például mindenki dudált, amikor meglátott bennünket. Talán idegennek hatott vagy kedves, jópofa volt – de ezek mégis zavaró dolgok. Visszatérve: a túra holtpontja után, amikor otthagytuk a Deltát, ahol három napig csak a biciklink volt, a hátizsákunk, abban a pástétom, a víz, s visszatértünk Szentgyörgyre, a civilizációba, itt már túl voltunk a holtpontra. Ekkor figyeltem fel, hogy mindenki szó nélkül végzi a feladatát. Semmi esély nem volt a konfliktusra, mindent megbeszéltünk, ahogy hazaértünk. Egy nap alatt visszamásztunk a Kárpátokba, kb. 700 km-es magasságkülönbséggel Kézdivásárhely környékére értünk, s végre krumplis kenyeret ettünk. Jó érzés, amikor az ember visszatér a hazájába, s meghallja az első káromkodást egy helybeli pásztortól. Még ennek is örvendtünk. Azt is mondtam: aki ezt a túrát megtette, az innen mehet bárhova, akár kollégista, akár egyetemista, mert még 100 km után is tudott krumplit pucolni, a Deltában megmosni a bicikliket, mert ha nem, berozsdázott volna az édesvíztől stb.

Ez is a célja a túrának: megfeszítet a határaidat, nemcsak a fizikaiakat, hanem minden szempontból, és annyira ki tudod tolni, hogy utána másként látod a világot.

Hogy érzed, akik e túráról hazajöttek, hogyan tudják továbbadni azt a rendkívüli élményt, amelyben részük volt? E fiatalok a továbbiakban hogyan tudják megláttatni másokkal is, hogy rendkívüli helyzetben mennyi mindenre képesek vagyunk, vagy akár azt a lelki felfrissülést, amit Tulcea megyében a tenger melletti biciklizés jelentett?

Nekem az első szempont az volt, hogyan élék ezt meg ők maguk. Mert ha egy 15 éves lány otthon elkezd mesélni erről a szüleinek, az már eredmény – hiszen mos-

tanában mindenki a maga egyéni életét éli. A fiatal számára gyakran egyirányú ajtók nyílnak a családja, a sulija, az egyháza felé. Nem kommunikatív ember a mai tizenéves. Hazatérve a baráti körrel eljárnak esténként buliba, kocsmába, elmennek táborokba, fesztiválokra, s ott elmeséli, hogy lement biciklivel a Deltáig s vissza. Másképp látja már a világot, másképp gondolkodik. Lehetne beszélni tudásról, földrajzról, történelemről, mindenről, ami őket a környezetből két hét alatt érte, illetve a hozzáállásukról, a munkáról...

Általában a gyermekek benne élnek egy bizonyos trendben, amiben benne van minden tizenéves. S most nem a diákjaimat akarom szidni, hogy úgymond különböző fráterek, nehezen viszik le a szemetet, vagy nem tudnak számítógép nélkül meglenni két napon át. Tény viszont, hogy a biciklitúra után ők maguk kezdenek másképp élni, változik a világszemléletük. S itt két tényező lép fel: egyrészt azt gondolja, hogy ezt túléltem, tehát innentől, ha rám bízhatnak egy feladatot, azt teljesítem; a másik, ami a legcsodálatosabb s a legvallásosabb az egészben: másokért tenni valamit. Jézus is ezt tette, szavai szerint: szeresd felebarátodat, mint magadat. Tégy valamit az emberekért! Ezt úgy tudom belevinni a túrába, hogy „ha te nem segítettél másnak, akkor belepusztultál te is, más is.” És akkor megérti, hogy neki fát kell hozni, tüzet kell gyújtani stb. Talán kicsit fellengzős, de ez a túra arra is jó, hogy megtanulják: a közösségért tenni legalább annyira értékes, mint magadért tenni. A biciklitúra az egoizmusból át tud vinni egy egymást támogató, segítő hangulatba.

Aznap, mikor hazaértünk, a csapat fele elment a CFR mérkőzésére. Két hét kemény bringázás után még volt erejük szurkolni, pedig előtte napokon át éjfélig vagy 1 óráig még nem aludtunk, s reggel talpon voltunk, mert sütött a nap a sátorra. Másnap egy kiadós alvás után a csapat nagy része itt volt a kollégium udvarán, pakoltunk, mostuk az autókat. Ott volt az a tíz ember is, akik először vettek részt a túrán. Akkor megértettem, hogy bár nagyon fárasztó, mégis érdemes volt, s bizonyíték erre az is, hogy az újak mind ott voltak az elpakolásnál, takarításnál.

E biciklitúrák egyik különlegessége, hogy míg a legtöbb magyar biciklitúras csapat Erdélyben kerekedik, s legfennebb a Gyimesekbe megy el, addig ti már jó pár éve egészen szokatlan, román vidékekre látogattok. Ez lassan a JZSUK biciklitúráinak sajátossága lesz. Hogyan alakult így mindez? Elindultok Kolozsvárról és olyan vidékekre mentek el, ahová az átlag erdélyi magyarnak esze ágában sincs elmenni.

Én eleve nem hiszek az elszigeteltségben. Olyan közegeben élünk, ahol a többszámú magyarságról már nem lehet beszélni, a magyar identitás kérdésében pedig figyelembe kell venni az adottságokat. Ezek a gyermekek, akik itt élnek, nem nagyon tudják hova ágyazni az identitásukat. Nem akarok hajmeresztő lenni, de megtörtént, hogy az órákon a monostori diáknak jobban el tudtam magyarázni egy-egy román kifejezéssel, hogy mit akarok – és ez elkésztető.

Van egyfajta távolságtartás, elszigetelődés a kolozsvári magyarságban. Gondoltam, megpróbálom, lehet-

séges-e ezt másként alakítani. Kiderült, hogy nemcsak lehetséges, hanem hasznos is. Megmutattam ezeken a túrákon a gyermekeknek, hogy a románok is olyan emberek, akik segítenek, ha kell, akikkel együtt kell élni. Olyan példákat mondok, amelyek erre a túrára voltak érvényesek, és amelyek nélkül ez nem így sikerült volna. Van egy rendőr ismerősöm Hátszeg városában, aki 2004-ben segített megjavítani a bicikliket éjjel 3 órakor. Akkor megadtam neki a telefonszámomat, és évekkel később az egyik családtagjával Kolozsvárra jött az onkológiára. Ez idő alatt a kollégium bentlakásában lakott, és itt szembe-sült egy magyar iskola 400 éves hagyományával.

Idén kiderült, hogy ez az ismerősöm Luncavițaról származik, Tulcea megyéből, és hálából felhívta Tulcea polgármesterét és a megyei rendőrpárancsnokot. Amikor beléptünk Tulcea városába, két rendőrautó várt, és a város legelőkelőbb szállodájában laktunk, az autóinkat pedig a parkolóban hagyhattuk – mindezt ingyen. Aki a Deltába jár, tudja, hogy 100 lej kell naponta fizetni azért, hogy az autót biztonságban tudhasd. És itt még nem ért véget a történet. Hazafele ugyanis meghívott Luncavițára, hogy ott töltsünk egy éjszakát. Ez a község Tulcea és Galați között található, és szerény, nehéz körülmények között élő emberek vidéke. A sportpályán szállásolt el, ahová villanyt szereltetett, mosdókat, vízcsapokat. Amikor azt hittük, hogy megesszük a gulyást, megköszönjük „a hozzánk valót”, és mehetünk aludni, akkor megjelent a helyi rezesbandával, akik autentikus dobrudzsai zenészek voltak, és mindenféle zenét eljátszottak nekünk. A „Noi suntem români” kezdetű dalt csak eljátszották, nem énekelték, irántunk való tiszteletből. Elgondolkodtató, hogy egy román zenekar játszott harminc magyar gyermeknek dobrudzsai népzene-t. Mi az elején nem tudtuk, hogy hova tegyük. Ő a feleségével tánra perdült, és kérdeztem, miért teszi mindezt? Erre azt felelte, hogy azért, hogy ne menjünk át hangtalanul Dobrudzsán. Ezek a gesztusok ráébresztik a gyermekeket arra, hogy ha ők, magyarok, székelyek, ismerik a gyökereiket, de megtanulják a román nyelvet, és igyekeznek megérteni, hogy ők mit gondolnak, az elszigetelődés átváltozik egyfajta

folytatás a 18. oldalon

Biciklivel a Duna-deltáig

folytatás a 17. oldalról

együttműködésé. Így pedig egész másképp lehet átélni az erdélyi sorsot.

Ez a mi biciklitúránk onnan évek óta így megy. Idén is mindenik román megyében – Vrancea, Buzău, Tulcea, Galați – rendőrök vártak, egyik helyről a másikra kísérték, vigyáztak ránk. A kolozsvári rendőrök annyira komolyan vették a feladatukat, hogy reggel két autóval érkeztek, s minden útkereszteződéshez kirendeltek egy forgalomirányítót. Nagyon jól esett. Emlékszem, hogy amikor még 2001-ben bementem a rendőrségre, s kérttem egy kísérő autót, kidobtak, mondván, hogy én se esketek ingyen. Azóta eltelt nyolc év, s most a legmesszebb támogatást megadták.

Van még egy érdekessége e túráknak: beérünk egy faluba, és a helyi üzletben – túlzások nélkül! – becsomagoljuk a boltot: megvesszük mind a harminc kenyeret, 20 l vizet, mind a 60 fagyit, és a boltos zárhat be és mehet áruért. Ha valahol megálltunk, rögtön kijött a helyi boltos, a rendőrség, és nézték, hogy mit akar 34 rikitó mellényű fiatal biciklis öt autóval. Nagy élmény, ahogyan az autók húzzák le a szemből és hátulról jövő forgalmat. Mindenki megállt, félrehúzott a sánc mellett, amíg elmentünk, volt, akik tapsoltak. Egy-két kirívó esetünk volt csupán.

Azok a fiatalok, akik részt vettek ezen a túrán, sajátos élményekkel gazdagodtak. Hogyan változott a dobrozdzai románokkal szembeni eddigi sztereotípiá, ha volt ilyen?

Egyértelműen változott az álláspontjuk. Amivel legelőször szembesültünk: hihetetlen nagy mértékű a szegénység, borzasztóan élnek ott az emberek. Nagyon olcsó a zöldség: 10 kilónál is több paradicsomért kilónként kb. 40 banit fizettünk. Nagyon drámai a helyzet Románia bizonyos helyein!

Érdekes, hogyan tekintenek ők Erdélyre. Nyitottak irántunk, és nyoma sincs semmi rosszindulatnak. Csodálatos él bennük minden erdélyi iránt, függetlenül attól, hogy román vagy magyar. Sulinán például nem tudták, hogy milyen nyelven beszélünk, csak azt látták, hogy idegenek vagyunk. Nem mondták, hogy erdélyi hangsúllyal beszéljük a románt. Dobrudzsára eleve úgy kell nézni, mint a kisebbségek paradicsomára, ahol mecsetek mellett bicikliztünk el, és török, tatár kisebbség volt a falvakban.

Bomlottak az előítéletek, és bár nem mondom, hogy nagy változásokat idéztünk elő, egy biciklitúrán részt vett tizenöt éves gyermek mostantól másképp néz rá Románia térképére, mint eddig. Azokon a részekén, ahol buszoztunk, autóztunk, ott velünk párhuzamosan 10 fiatal vonatozott. Láthatták, hogy milyen egy személyvonat a Galați–Tecuci útvonalon egy Kolozsvár–Dés között közlekedő személyvonathoz képest.

Milyen volt, amikor Tulceán hagytátok az autókat, és biciklivel mentetek a tenger mellett?

Luxusállapotból indultunk, egy olyan négycsillagos szállodából, ahol mindentől el voltunk ájulva. Indulás előtt a parkolóban töltöttünk négy órát, mialatt mindenki elővette a kis hátizsákját, amelybe beletehetett cso-

kis kiflit, kenyeret, lekvárt és sok vizet. Fel kellett készülnünk arra, hogy nagyon szomjasak leszünk, és nem lesz vizünk. A térképet nézve a civilizációt teljesen elhagytuk. Hajóra ültünk és Sulinán szálltunk ki, ahol még volt lehetőség bevásárolni, ezt-azt intézni. Ezután kimentünk a tengerpartra, és ott töltöttünk két éjszakát. Érdekes volt látni, ahogy a tizenévesek homokvárat építenek, amelynek templomi része is volt: egy gótikus katedrális. Fociztunk, játszottunk, este egy nagy gödröt vájtunk, és oda hordtuk a fát. A táborház körül ültünk, és este 7–8 óra fele megjelent az első szúnyoghad. Óriási szúnyogok voltak, egyik jobban csípett, mint a másik, semmiféle kenőcs, védekező szer nem használt ellenük, csak az, ha a lehető legjobban felöltöztünk. Napközben állandó fürdés volt a tengerben, amelynek 25 fokos hőmérséklete nagyon kellemes volt. Ezt követően még bennebb haladtunk a delta és a tenger találkozására irányában. Át kellett úsztatni a bicikliket a csatornákon, és valahol a Sulina és a Szent György ág között teljesen magunkra voltunk hagyva. Csodálkozom, hogy egyáltalán volt térerő, és a kolozsvári rádiót onnan tudósíthattuk. Kagylókat gyűjtöttünk, pontyokat fogtunk, és megsütöttük, énekelünk. Nagyon jó hangulat volt. Nehézkes volt a visszaérkezés, mert adott ponton a homokos talajon csak tolni lehetett a bicikliket. Nem volt könnyű 2 km-nyit tolni, 40 fokos melegben, hátizsákkal, de jól esett visszaérni a szállodához, s elkönyvelni, hogy ez is megvolt, túléltek.

Rendkívül sok segítséget kaptunk, ezt most itt nem lehet felsorolni, de megtekinthető a blogon (<http://bicajzsuk.blogspot.com>), amelynek 9000 körüli látogatója volt. Tulceai napilapok írtak rólunk, érdeklődtek, hogy milyenek látjuk a vidéket, az embereket, megjegyezvén, hogy mekkora teljesítménynek tartják a túránkat, hisz ők még autókkal sem jönnek Kolozsvárra, nemhogy biciklivel.

A biciklitúra blogján angol nyelvű bejegyzések is voltak az idén.

Két amerikai is vittünk a túrára. Ők egy sajátos szemszögből is követhették az egészet: milyen magyarnak élni, utazni Romániában. Előítéletek nélkül érkeztek, szerették, élvezték a túrát. Rájöttünk menetközben arra, hogy nemcsak az ő szülei megnyugtatóra, hanem a más anyanyelvű érdeklődőknek is jó, ha olvashatnak ró-

lunk. Most készül a blog román nyelvű változata, fordítása, hiszen nem kérhettem azt a gyermekektől, hogy a fárasztó napi bringázás után román nyelven írjanak.

Mi a következő útvonal?

Ezt még nem tudom, de mindenképp lesz jövőre is biciklitúra. Kipihenjük a fáradsalmainkat, hiszen a felelősségvállalás súlya is jelentős volt ezen a túrán. Szóval – folytatása következik.

Tele vagyunk élettél, szabad a szívünk...

Hiszel a csodákban? Talán nincsenek is olyan távol, mint ahogy azt gondold. Csodák ma is történnek, még akkor is, ha már csak a szemünknek hiszünk, és csak a racionalitásunkban bízunk.

Itt van, nézd:

Érezted már az első tavaszi meleg szellőt, ahogy simogat, és megdobbantja a szíved? Láttál már olyan sötétséget, amely szinte puha és meleg volt, tömény és mégis képlékeny? Láttad már a nyári éjszaka csillagokkal teleszótt eget, melyet milliárdnyi hullócsillag tölt meg kívánságokkal? Ültél már a szobádban, és hallgattad az esőcseppek kopogását az ablakon? Vagy egy folyó partján, a köveken, hagyva, hogy a lábadat lassan mossa a víz? Láttad már a reggel első

napsugarait, mikor lustán, de felkel a nap, és búbájba öltözteti a hegyek kontúrjait? Volt már úgy, hogy féltél a vihartól, a dörgéstől, mégis vártad és csodáltad a villámok színét és alakját? Láttad már, hogy milyen színes a föld? Milyenek az első virágok, az első fakadó bimbó? Álltál már a fák virágainak hulló szirmai között tavasszal? Érezted a tengerpart forró homokját? Láttad a magányos partokat? A színes, nyüzsgő piacokat, hol megtalálható minden, mi megszájnak ingere? Elhagyott zugokat, ahol több is rejlik, mint azt a szem hinné? Hatalmas városokat, kivilágított betondzsungelt, mely sugárzik az élettől? Hőesést, amely oly békés volt, hogy már-már menyországnak tűnt? A szerencsét hozó szivárványt

eső után? Ültél már valaha le a fűbe, lesve, hogy tűnik el a nap, és hogyan színezi biborrrá az eget?

Láttad? Érezted?

Hát, persze...

Ezeket mind megtapasztalhattad, átélhetted, lefényképezhetted... Ha csak a szemednek hiszel, ezeket akkor sem tagadhatod. Ez mind létezik. S mindez nem csoda-e? Vagy csak kiszámolt tudomány minden?

A csodák itt vannak, egy karnyújtásnyira. Az élet itt van, egy karnyújtásnyira... Körülölel a csodákkal minket... Csak látni kell, engedni kell...

Az élet nem csupán komoly, nagyszabású beszédek sorozata, nem kiszámolt és bebizonyított, hanem egy hatalmas társasjáték tele meglepetéssel, szabadsággal és színnel, mert az élet tele van élettél...

Gergely Noémi

ODFIE Küldöttgyűlés és vezetőképző

Szeptember 8–10-én Nyárádszenmárton–Csikfalva adott otthont az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) Küldöttgyűlésének. A szervezet legfőbb döntéshozó testülete évente ülésezik, tagjai az ODFIE Választmánya, valamint minden helyi egyletből egy, illetve két-két képviselő, létszámtól és működési állapottól függően.

A Küldöttgyűlésen idén 44 küldött volt jelen, akik szerre meghallgatták a különböző jelentéseket, és kiegészítéseikkel, javaslataikkal együtt értékelték az ODFIE utóbbi egy évét.

A küldöttgyűlés döntött a körri képviselők megválasztásának módjáról. A tavaly kipróbált módszer alapján idén is körri szintű küldöttgyűléseken választják meg őket. Szeptember végén és október folyamán mind a hat egyházkörben sor kerül a körri küldöttgyűlésekre, ahol a kör egyletei megválasztják képviselőiket.

A Küldöttgyűlés egyik legfontosabb határozata az volt, hogy idén elmarad a hagyományos egyház- és nemzetörténelmi vetélkedő. Az 1998 óta évente megszervezett rendezvényt az utóbbi évek lanyhuló érdeklődése, valamint a szükséges anyagi háttér hiánya miatt idénről elhalasztottuk. Már a Választmány tavaly őszi ülésén felmerült a vetélkedő átszervezésének gondolata, melyet felújított formájában egy egész hétvéges programmá bővítenénk, évenként más-más helyszínnel. Ebben a for-

mában viszont idén nincs anyagi lehetőség a megszervezésére, így további intézkedésről a soron következő választmányi ülés dönt.

A Küldöttgyűlés lezárta után kezdődött a vezetőképző, mely egy négyrészes sorozat záró alkalma is volt egyben. Az év első felében elkezdett vezetőképző-sorozat célja az volt, hogy négy hétvégén át a résztvevők alaposan megismerjék a helyi egyletek működésének alapjait, és ellessék az alapvető szervezeti tudnivalókat.

Az első három alkalom után a nyár beköszöntével öszre maradt a záró hétvége, melynek témája az adományszervezés, pénzügyvitel, külkapcsolatok és protokoll volt. A résztvevő fiatalok szerda délután és csütörtök délelőtt két előadás keretében ismerkedtek az említett területekkel, alulírott közreműködésével. Az előadások interaktív jellege megerősített: nemcsak kérdések, hanem elképzelések és konkrét tervek is terítéken vannak helyi egyletben. A csütörtök délelőtti foglalkozás keretében egy minta-rendezvény költségtervét készítettük el, amelyhez az elképzelhető forrásokat és azok elérésének módját is felvázoltuk.

A kétnapos őszi találkozás a fentiek alapján az értékelés és a továbbképzés jegyében zajlott. Az esti beszélgetések során körvonalazódtak a decemberig várható körri és országos szintű programok. Az őszi és a tanévkezdés újra rendszeres ritmusba állítja az egyletek működését is. Kövessük és segítsük bizalommal!

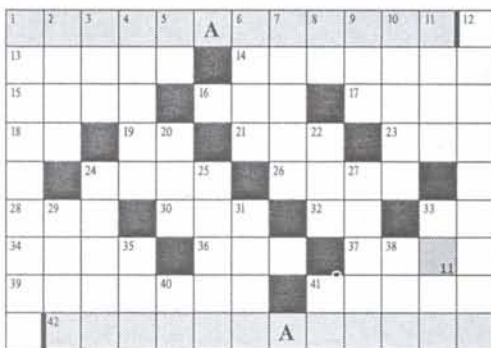
S. K.

Híres unitáriusok – 10

(rejtvény-sorozat)

Vizszintes: 1. Pulitzer-díjas amerikai költő, életrajzíró volt (1878–1967). 13. Ritka női név. 14. A Batthyány-kormány minisztere volt. 15. Régi török súlyegység. 16. Orosz motorkerékpár márka volt. 17. Amely tárgyak. 18. Nátrium vegyjele. 19. Nógatás. 21. Káposzta-fajta. 23. Máramarosi folyó. 24. Életút. 26. Telepes növény. 28. Gábor ...-..., magyar filmsztár Hollywoodban. 30. Hiszen, népiesen. 32. Éjfél. 33. Szintén ne. 34. Becézett Miklós. 36. Tölt. 37. Dán atomfizikus volt (Niels). 39. Radioaktív elemet tartalmazó ásvány. 41. Ókori egyiptomi uralkodói cím. 42. Jeles amerikai feminista, az Egyesült Államok első felavatott női lelkésze volt (1835–1926).

Függőleges: 1. Zsidó nacionalista mozgalom. 2. Apró kis élősködő. 3. Tesz. 4. Füves pusztá Del Amerikában. 5. Csap közepe! 6. Európai állam volt nemrég. 7. Befőtt. 8. A szobába. 9. ... Thurman, amerikai filmszillag. 10. Margarin-márka. 11. Dara. 12. Bocaccio műve. 20. ... poetica, művészi hitvallás. 22. Ócskaság. 24. Dögező afrikai állat. 25. Szirup és ásványvíz keveréke. 27. Noha. 29. Zokogó. 31. Becézett Enikő. 33. George Bernard ..., színíró volt. 35. Foghús. 38. Arany, spanyolul (ORO). 40. Fejetlen kém! 41. Fluor és bór vegyjele.

Késő bánat

Két barát beszélget:

– Mondd csak, még mindig Sári a menyaszonnyod?

– Nem, már nem!

– Hála Istennek! Akkor most, mint jó barátod, megmondhatom, hogy az a nő egy semmi, egy senki-házi, egy ribanc!

– ...! (Poén a rejtvényben.)

Vizszintes: 1. A poén első része. 13. Mennyi ideje? 14. Az egyik szülő. 15. Francia divatcég. 16. Hordótalapzat. 17. Fagylaltozó. 18. Lenti helyre. 19. Latin dolog (RES). 20. Szemmel érzékel. 21. Útnak ereszt. 23. Győri klub. 25. Nehéz, mint ... (szólás). 26. Irodai kapocs. 28. Törpe. 29. Hüllőféle. 31. Alternatív kötőszó. 33. Alumínium vegyjele. 34. Részben átmegy! 35. ... Sumac, perui énekesnő. 37. Kenőanyag. 39. Van ilyen csónak is. 43. Mellszobor alakú fejkétytartó. 44. Csevegés.

Függőleges: 2. Francia folyó. 3. Bundakabátka. 4. Idegen szavakban jelentése: fül, füllel kapcsolatos. 5. Halom. 6. Olasz város. 7. Orosz tó. 8. Fagylaltot eszik. 9. Nóta. 10. Régi hangulatú. 11. Győzelem. 12. Fejével helyesel. 13. A poén befejezése. 20. Nagy eszem-izom. 22. Lám. 24. Földbe tesz. 27. Szegény, mint a templom ... (szólás). 28. ... West, filmszillag. 30. Skandináv férfinév. 32. ... Montand, francia énekes. 36. Francia területmérték. 38. Szignó. 40. ...-zug. 41. Svéd aprópénz. 42. Szintén nem. 44. Magad. 45. Félni kezd!

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 10) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhez! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (Késő bánat) megfejtését november 20-ig várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Augusztusi rejtvényünk megfejtése: *Étvágycsináló*: „Étvágyat kaphatsz, de enni csak otthon fogsz”. Könyvjutalmat nyert **Derzi Rozália** szavatai olvasónk. Gratulálunk!

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Sepsiszentkirály), **Fekete Béla** lelkész (Bágyon), **Gergely Noémi** egyetemi hallgató (Székelyudvarhely–Kolozsvár), **Moldován Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye) a Romániai Női Világmanapi Bizottság elnöke, **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy-Szászrégen), **Sándor Szilárd** lelkész (Jobbágyfalva – Nyárádszereda), **Szén Sándor** lelkész (Siménfalva).

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,

B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: unitariuskozlonny@gmail.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:

Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem örzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írárok
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézetét.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.